

Koroiset

1/2011

Koroinen
Räntämäki
Halinen
Oriketo
Metsämäki

Aterialle Tallgrenien kanssa s. 3

Sensaatio Koroisissa s. 8–9

Pullervo salapoliisina s. 13

pääkirjoitus

Kulttuuripääkaupunkivuosi

Kulttuuripääkaupunkivuosi alkoi alueellamme 5.12.2010 Jaakkojen virsillä Maarian kirkossa. Kirkko täyttyi Jaakko Haavion, Jaakko Finnon, Jaakko Tengströmin sekä Jaakko Löytyn virsien kuulioloista. Tilaisuutta elävöittivät lisäksi paikalla olleet Pyhä Jaakko sekä itse Jaakko Finno. Tilaisuus meni erittäin hyvin ja kuulijat olivat tilaisuuden antiin tyytyväisiä. Kulttuuripääkaupunkivuotemme alkoi arvokkaasti ja alueemme arvon mukaisesti.

Vuosi jatkuu edelleen monilla tilaisuuksilla, joita tuodaan esille KoroiSet-lehdessä. Seuratkaa ilmoittelua ja tulkaa tilaisuuksiin.

Vaasan hallinto-oikeus ei antanut jätteenpolttolaitokselle pidennettyä jatkoaikaa toiminnalle. Turun kaupunki haluaa viedä kaikki asiat viimeiseen pisteeseen eli se valitti taas Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Me valitimme myös asiassa, koska toiminnan tulee loppua heti. Laitos on vanha eikä kaupunki halua

kunnostaa laitosta sellaiseksi kuin nykyiset lait ja asetukset vaativat. Polttolaitosliiketoiminta myytiin vuoden vaihteessa Turku Energia Oyj:lle, joka nyt pyörittää laitosta, mutta kaupunki omistaa kiinteistön. Vastapuolemme on vaihtunut, mutta asukkaiden edun valvonta jatkuu.

Samalla Vaasan hallinto-oikeus antoi biopolttolaitokselle ympäristöluvan toisen kattilan rakentamiseen. Asukkaat valittivat päätöksestä, vaikka meluvaatimukset kovenivat huo-

mattavasti. Mutta piipusta tuleva pisarointi jatkuu, vaikka Turku Energia on luvannut valitusasiakirjoissa laittaa pisaroinnin kuriin jo vuoden 2009 aikana. Tämä on vaikeaa, koska laitoksen hyötysuhde alenee huomattavasti, jos alijäähtynyt veden pisarointi poistetaan. Taloudellinen ajattelu menee aina asukkaiden terveyden edelle.

Olemme tehneet työtä asukkaiden ja alueemme parantamiseksi jo kuusi vuotta. Olemme paljon saaneet ai-

kaan ja nyt teemme työtä alueemme kulttuuritaustan esille tuomiseksi. Siksi olemme niin voimakkaasti mukana Turun kulttuuripääkaupunkivuodessa. Ottakaamme kaikki irti siitä ja käyttäkäämme laajaa tarjontaamme hyväksi.

Tulkaa mukaan!

Tapio Jokinen
vastaava toimittaja

Astu peremmälle kaupunkiin

Turkuun mahtuu kymmeniä kaupunginosia, joiden nimet ja sijainnit ovat monelle turkulaiselle epäselviä. Missä ja millainen on vaikkapa Teräsrautela? Kulttuuripääkaupungin kaupunginosa-viikkojen tarkoituksena onkin herättää ihmisten mielenkiintoa Turun kaupunginosa- ja niiden erityispiirteisiin. Mukana on 14 kaupunginosaa ja aluetta. Paikallisten seurojen, yhdistysten, järjestöjen ym. ohjelma jakaantuu 12 viikolle, joista viimeisenä on Varissuon vuoro marraskuussa.

Koroisissa, Halisissa ja Räntämäessä vietetään kesällä kaupunginosa- ja viikkoja, jotka tuovat turkulaisia ja vierailijoita yhteen nauttimaan kaupunginosien tapahtumista. Luvassa on tietoa, tarinoita ja mukavaa yhdessäoloa näytelmän, kävelykierrosten, kädentaitojen ym. merkeissä. Kiitos Koroisten, Halisten ja Räntämäen ohjelmista kuuluu ennen kaikkea ansiokkaalle talkooporukalle, joka on jo vuosia suunnitellut ensi kesän tapahtumia. Toivon, että turkulaiset saapuvat sankoin joukoin nauttimaan kesän tapahtumista!

Miika Neulaniemi
Kaupunginosa-
viikot
Turku 2011 -säätö

Alueella tapahtuu

Sunnuntaina 27.2.2011 klo 16.00 Tallgrenin päivälliset Maarian pappilassa. 1930-luvun pappilan menu. Päivälliskortti 30 €, varaa Maarian seurakuntasihteerin Forsströmiltä arkisin klo 13–15 puh: (02) 261 7233.

Lauantaina 5.3.2011 klo 12–16 Talvimarkkinat ja koko perheen laskiaisrieha Koroisten LUMO-keskuksessa, Koroistentie 2. Käsityöläisten myyntikojuja, villanäyttely, lammastuotteita, leikkejä, pelejä, nukketheateri Taiga-Matto, mäenlaskua (sään salliessa), makkaraa ja letunpaistoa.

Lauantaina 12.3.2011 klo 10–15 Koroisten foorumi Turun kristillisellä opistolla, Lustokatu 7. Teemana Aurajoki-muistot, työpajoja ja muistojen keräystä. Tuo mukaan vanhoja valokuvia tai esineitä. Toteutus yhdessä Kerrottu ja koettu Turku -hankkeen kanssa.

Lauantaina 9.4.2011 klo 15. Maarian pappilan tallissa Agricola-päivän tapahtuma. Kahvia ja kulttuuria. Järjestäjänä Maarian seurakunnan evankelioimistyo.

Maanantaina 30.5.2011 teemana Wäinö Aaltonen. Klo 11.30 seppelleenlasku ja muistotilaisuus Wäinö Aaltosen haudalla Maarian kirkkomaalla. Sen jälkeen Maarian kirkkomaan esitteen julkistaminen ja Wäinö Aaltosen elämäntyöstä kertovan näyttelyn avajaiset.

6.6.–12.6.2011 Koroisten ja Räntämäen viikko. Viikon aikana joka päivä esittelykierroksia alueella ja eri koh-teissa, mm. opastettu kiertokävely kivikautista muinaisrantaan pitkin Linnasmäki-Orhinkarsina-Kotirinne, kadunnimikävely Räntämäessä, Maarian kirkon maalausten esittelyt, Koroisten niemen esittelykierroksia. Koroisten LUMO-keskuksessa työ-näytöksiä joka päivä, kahvila Koroinen auki. Tallgrenin kulttuuriperheestä kertovan Ihmisen jälki -näytelmän kenraaliharjoitukset ja ensi-ilta. Tarkempi ohjelma toukokuun KoroiSet-lehdessä.

Tiistaina 7.6.2011 klo 18–20 Hamaron markkinat Rämän kentällä. Järjestäjänä Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys ry.

Lauantaina 2.7.2011 klo 15 Koroisten ristin hartaus Koroisten niemellä. Järjestäjänä Maarian seurakunnan evankelioimistyo ja Turun museokeskus.

Lauantaina 20.8.2011 klo 12 alkaen Koroisten kyläjuhlat Koroisten LUMO-keskuksessa, Koroistentie 2.

22.8.–28.8.2011 Halisten viikko

22.8.2011 Muinaismaanantai – mm. arkeologiakierros Virmä-mäkeen ja Komoisiin.

23.8.2011 Tarinatiistai Nummen kirjastossa – muisteluilta, kirjaston taulujen esittely, ex libris -näyttely, satuja eri kielillä

24.8.2011 Luontokeskiviikko – mm. kasviretki ja lepakkoretki

25.8.2011 Toimintatorstai Halisten koululla – mm. tarinankerontaa, koululaisten näyttelyitä ja teemakeskustelu

26.8.2011 Perinneperjantai – Halisten vanhat pihapiirit

27.8.2011 Loimulauantai – Muinaistulien yö ja Linnavuoren yömelonta (järjestää Aurajokisäätiö)

28.8.2011 HaliSunnuntai Halisten koulun pihalla ja Frantsin kentällä

Ihmisen jälki -näytelmän esitykset Maarian pappilan pihassa

torstaina 9.6.2011 klo 19 kenraaliharjoitukset. Maksuton sisäänpääsy, liput tulevat jakoon toukokuussa.

perjantaina 10.6.2011 ensi-ilta klo 19

sunnuntaina 12.6. klo 14

sunnuntaina 12.6. klo 19

tiistaina 14.6. klo 19

keskiviikkona 15.6. klo 19

torstaina 16.6. klo 19

lauantaina 18.6. klo 14

lauantaina 18.6. klo 19

sunnuntaina 19.6. klo 14

sunnuntaina 19.6. klo 19

perjantaina 26.8. klo 21

lauantaina 27.8. klo 14

lauantaina 27.8. klo 21

sunnuntaina 28.8. klo 14

Näytelmän liput ovat myynnissä www.lippu.fi

Lippujen hinnat Ihmisen jälki	Euroa	Lisätietoja
Peruslippu	15 €	
Opiskelija	10 €	
Eläkeläinen	10 €	
Lapsi	5 €	Alle 15-vuotiaat Alle 7-vuotiaat veloituksetta
Työtön	10 €	
Varusmies	10 €	
Ryhmälippu ja TOP-omistajajäsenet	12 €	ryhmän minimikoko: 20
Pyörätuoli	12 €	Saattaja ilmaiseksi

Alueen kulttuuripääkaupunkitapahtumia voit seurata www.2011.koroinen.fi

KoroiSet

Ilmestyy

Neljä numeroa vuodessa: vuonna 2011 helmikuussa, huhti-toukokuun vaihteessa, elo-syyskuun vaihteessa ja joulukuun alussa

Jakelu

6500 kpl, jaetaan kotitalouksiin ja yrityksiin seuraavissa Turun kaupunginosissa: Koroinen, Räntämäki, Halinen, Oriketo, Metsämäki

Julkaisijat

Halinen-Räntämäki -seura, Halisten omakotiyhdistys, Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys ry, Maarian seurakunnan Itä-Maarian alueneuvosto, Turun kristillinen opisto

Vastaava toimittaja

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530, sähköposti: jokinen.tapio@netti.fi

Toimitussihteeri

Hanna Nurmi, aineisto@koroinen.fi

Toimituskunta

Ann-Christin Antell, Jaakko Erola, Tytti Issakainen, Tapio Jokinen, Tuuli Kastemaa, Eija Leino, Timo Leinonen, Virpi Lummevuo, Hanna Nurmi, Dmitri Ovtchinnikov, Janne Peltonen, Pertti Pussinen, Pirjo Ranti

Toimitus

toimitus@koroinen.fi

Kansikuva

Dmitri Ovtchinnikov: Myllärintalossa sirkuttaa pian

Ulkoasu

Janne Peltonen

Painopaikka

Finepress Oy, Turku

Ilmoitusmyynti

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530, sähköposti: jokinen.tapio@netti.fi Ilmoitustilaa on myös myytävänä Koroisten internetsivuille www.koroinen.fi

Ilmoitusaineistot

Valmis ilmoitusaineisto pdf-muodossa osoitteeseen ilmoitukset@koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa ennen lehden julkaisuviikkoa

Ilmoituksen suunnittelu ja tekstiladonta

0,10 e/pmm, aineisto osoitteeseen

ilmoitukset@koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa ennen lehden julkaisuviikkoa

Maksuliikenne

Liedon Osuuspankki 471330-230411

Lehden vastuu

Ilmoituksen julkaisemisessa sat-tuneesta virheestä lehden suurin vastuu rajoittuu ilmoituksen hinnan korvaamiseen. Lehti ei vastaa virheestä, joka aiheutuu esim. puutteellisesta tai virheellisestä ilmoitus-aineistosta, puhelinvälityksestä tapahtuneesta väärinkäsityksestä tai epäselvästä käsikirjoituksesta.

Ilmoitushinnat

koko sivu 2310 e
puoli sivua vaaka 1150 e
puoli sivua pysty 1150 e
1/4 sivua 684 e
1/8 sivua 331 e
1/16 sivua 155 e
1/32 sivua 78 e

Alennukset

Vuosialennus 20% (neljä lehteä/vuosi)

joutsen-
merkki
tähän!

www.koroinen.fi

Pyhä Jaakko eli Risto Salmi ja Jaakko Tengström eli Kari Laine kohtasivat Maarian kirkossa. Kuoroja johtanut kanttori Tero Niemi oikealla.

Koroinen – Turun syntysija -hankkeen puheenjohtaja Pentti Huovinen avasi Koroisten kulttuuripääkaupunkivuoden ja toivotti tervetulleeksi Jaakkojen virret -tilaisuuteen Maarian kirkkoon 5. joulukuuta 2010.

Ei näy kyntäjää missään, eikä maamiestä jyvävakkoi-neen, lauloi kanttori Heikki Rainio.

Jaakkojen virsiä kuulemassa oli lähes kirkontäydeltä väkeä.

Jaakkojen virret avasi kulttuuripääkaupunkivuoden

Turun NMKY:n Seniorikuoro lauloi Jaakko Löytyn laulun Tuuli työntää kulkijaa.

Kuvat: Dmitri Ovtchinnikov

Maarian pappilassa käydään pöytään Tallgrenien kanssa

Maarian pappilassa nautitaan helmikuun viimeisenä sunnuntaina historialliset päivälliset. Pappilassa puoli vuosisataa kirkkoherrana toiminut Ivar Tallgren kutsuu nyt vieraita isännöimälleen juhla-aterialle, jonka aikana nautitaan Maarian pappilan 1930-luvun pitopöydän antimista.

Tallgren-päivälliset ennakoivat ensi kesänä pappilassa esitettävää, perheestä kertovaa *Ihmisen jälki* -näytelmää, joka vie katsojan kansallistunnon heräämisen aikaa elävään Turkuun, hengellisen elämän ja kulttuuritapahtumien keskipisteeseen.

Kulttuuriperheen tapojen mukaisesti arvon vieraita viihdytetään ruokailun ohessa muun muassa musiikkiesityksillä ja otteilla tulevasta näytelmästä.

– Tulemme näkemään kohtauksen hetkestä, jolloin perheen poika **Mikko** palaa kotiin Helsingistä seppelöitynä maisterina. Iloinen kotiinpaluu muuttuukin **Ivarin** ja puolisonsa **Jenny Marian** väittelyksi politiikasta. Hetkessä kiteytyvät sekä yhteiskunnallinen tilanne ja perheen eräänlainen kahtiajako, Ivarin ja Jennyn näkemysero, paljastaa Ihmisen jälki -näytelmän ohjaaja **Mervi Rankila-Källström**.

Lähes kaikki perheen jäsenet ovat läsnä koko päivällisten ajan omissa rooleissaan. Onkin aina mahdollista, että leppoisa pöytäkeskustelu saattaa Tallgrenien tapaan kääntyä kiihkeäksi väittelyksi.

– Ivar oli hyvin maltillinen, kun taas Jenny-Maria sekä lapsensa **An-**

na-Maria ja erityisesti Mikko olivat uudistusmielisiä, Rankila-Källström kertoo.

Hän lupaa, että näytelmäkohtauksen lisäksi kuullaan varmasti ainakin **Oivan (Tallgren-Tuulio)** ja **Ailin (Tallgren-Schalin)** lauluedetto.

– Luulen, että kokonaisuudesta tulee aika hyvä, Rankila-Källström iloitsee.

Päivälliset kuten näytelmäkin ovat osa Koroinen – Turun syntysija -kulttuuripääkaupunkihanketta.

Perhe muutosten keskellä

Ivar Tallgren toimi Maarian seurakunnan kirkkoherrana vuodesta 1887 aina vuoteen 1936. Hän oli kulttuurivaikuttaja, aikansa merkittävimpiä kirkollisia toimijoita ja hän ansioitui myös yhteiskunnallisissa ja järjestötehtävissä.

Ivar Tallgrenin puoliso, Jenny Maria **Montin-Tallgren**, oli kiinnostunut arkeologiasta ja kotiseutututkimuksesta. Hänen ansiostaan käynnistettiin arkeologiset tutkimukset Koroistenniemellä. Hän myös julkaisi lounaisuomalaisia muinaislöytöjä koskevan teoksen.

Pariskunnan jälkeläisistä kasvoi merkittäviä tiede- ja taide-elämän vai-

kuttajia, ja koko perhe toi ajankohtaisia virtauksia ja vaikutteita Turkuun.

Tallgrenin aikaa Maarian pappilassa kehystivät yhteiskunnalliset ja valtiolliset muutokset. 1800-luvun loppupuolta värittivät suomalaisuuden nousu ja teollistuminen. 1900-luvun alkua kuohuttivat sortokausi, Suomen itsenäistyminen ja sisällissota. 1920-luvun nousukauden jälkeen koettiin 30-luvun lama, ja Euroopassa voimistui sotilaallinen uhka. 1900-luvun alkukymmenet olivat myös kulttuurisen murroksen aikaa. Kansallisesta uusromantiikasta sekä uusrealismista kuljettiin kirjallisuudessa tulenkantajien aikaan ja kuvataiteissa modernismiin.

Ivar Tallgrenin ja Jenny Maria Montin-Tallgrenin kulttuuriverkosto oli laaja ja kulttuurihistoriallisesti mielenkiintoinen. Heidän lastensa välityksellä se laajeni entisestään: Kirjallisuudentutkija ja kriitikko **Anna-Maria Tallgrenin** kautta perheen ulottuville tuli tuoreltaan Suomen kirjallisuus- ja teatterimaailma. Muun muassa **Aino Kallas** ja **Joel Lehtonen** kuuluivat hänen läheisiin ystäviinsä.

Professori Oiva Tallgren-Tuulio oli merkittävä kielitieteilijä. Hänen kääntäjäpuolisonsa **Tyyni Tuulio** toi omien kirjallisuus- ja musiikkipiiriensä vaikutteita pappilaan. Tyyni Tuulion veli johti Yleisradion sinfoniaorkesteria ja sisar oli kääntäjä ja kirjailija. Tuulioiden ystävä oli mm.

Viime vuoden Tallgrenin päivällisillä tutustuttiin 1930-luvun pappilan juhlaruokaan.

Helvi Hämäläinen, jonka avainroomaani *Säädylinen murhenäytelmä* sittemmin veti Tuuliot mukaan kulttuuriskandaaliin.

Muinaistutkija **Aarne Michael Tallgren** solmi kansainvälisiä yhteyksiä Tarton ja Helsingin yliopiston arkeologian professorina. Kirkkoherra **Kaarlo Tallgren** jatkoi isänsä jalanjäljissä toimien Karjalohjan kirkkoherrana. Kirjallisesti ja kuvallisesti lahjakas Aili Tallgren-Schalin valmistui piirustuksenopettajaksi ja toimi aktiivisesti useissa järjestöissä.

Tiina Piha

Tallgren-päivälliset järjestetään sunnuntaina 27.2.2011 kello 16 alkaen Maarian pappilassa. Päivälliskortin hinta on 30 euroa. Korteja voi ostaa arkipäivisin kello 13–15 seurakuntatoimistosta, Maarian kirkon seurakuntasihteeri Eeva-Liisa Forsströmiltä, puh. (02) 261 7233.

Ihmisen jälki -näytelmästä lisätietoja mm. osoitteesta www.2011.koroinen.fi

Aurajoki-muistoja ja turkulaisten naisten historiaa talteen 2011-hankkeessa

Kerrottu ja koettu Turku 2011 -hanke on osa Turun kulttuuripääkaupunkivuotta ja se rakentuu *Aurajoen kulttuuriympäristö* ja *Naisten kaupunki* -teemoille. Aurajoki avautuu hankkeessa kokoelmana yksilöllisiä muistipaikkoja ja kokemuksia. Hankkeen tarkoituksena on tuoda esiin jokeen liittyvää kokemukserontaa muistitiedon dokumentoimisen ja esittelyn avulla. Hanke toimii koko Aurajoen alueella yhteistyössä Aurajoen yläjuoksun kuntien kanssa.

Naisten kaupunki -osa-hankkeessa tutkitaan sitä, mitä kaupungista paljastuu jokapäiväisen elämän perspektiivistä. Naiset ovat hallinneet arkea, huolehtineet kotitalouksista ja työskennelleet Aurajoen rantojen tuotantolaitoksissa. Naisten kaupunkia kantaa ajatus siitä, kuinka jokaisen kaupunkilaisen kokemukset ja muistot ovat tärkeitä ja tallentamisen arvoisia.

Keväiset muistipajat ja liikkuva Muistihuone toivottavat muistelijat tervetulleiksi

Aurajoen ympäristön arkipäivän kokemuksia dokumentoidaan vuoden 2011 aikana monenlaisin tavoin.

Työvälineitä ovat kansatieteen ja historian opiskelijoiden kenttätökurssit, yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettavat muistipajat ja jokitilaa kiertävä Muistihuone.

Muistipajoja toteutetaan kevään 2011 aikana yhteistyökumppaneiden kanssa. Kaikille avoimissa muistipajoissa työskentään Aurajoki-muistoja valokuvien, haastattelujen ja keskustelujen avulla. Ensimmäinen kaikille avoin muistipaja, **Koroisten foorumi**, pidetään lauantaina 12.3. klo 10–15 Turun kristillisellä opistolla yhteistyössä *Koroinen – Turun syntysija* -hankkeen kanssa. Foorumille voi tuoda asiakirjoja, valokuvia ja jopa esineitä. Työpajassa hahmotellaan Aurajoki-muistoja mielikuvakartta-menetelmän avulla. Samalla esitellään aikaisemmin tehtyä tutkimusta. **Liedon kunnantalolla** muistipaja toimii samoin periaattein keskiviikkona 13.4. klo 12–19.

Muistihuone kiertää Aurajoen varrella kesäkuun puolesta välistä lähtien aina Turun päivään 18.9.2011 saakka. Turun keskustakohdeiden lisäksi Muistihuone tulee pysähtymään Kyrössä,

Liedossa ja Aurassa esittelemässä ja dokumentoimassa jokimuistoja.

Naisten kaupunki -teemaan liittyy touko–heinäkuun 2011 aikana näyttelyiden sarja, joihin liitetään erilaisia muistelutapahtumia ja muistelukävelyitä. Näyttelypaikkoina toimivat muun muassa Heideken, Martin kulttuuriolohuone, sivukirjastot ja Turun yliopisto. Muun muassa naisten tehdastyö, hoitotyö, tyttöjen historia ja naisten suhde oppineisuuteen tulevat esiin, kun kaupunkilaisten muistoja ja historian tutkimusta työskentään näyttelyiksi ja muistelutapahtumiksi.

Hankkeen toimintaan voi tutustua tarkemmin osoitteessa: <http://kkt2011.utu.fi/>. Verkkosivuilla on muun muassa kaksi sähköistä teemakyselyä: Kerro joestasi ja Kerro Turun naisista. Näiden kyse-

Turun yliopiston Kansatieteen oppiaineen jokititeemaisen kenttätökurssin osallistujia kampförillä ylittämässä Aurajokea toukokuussa 2010.

lyiden tarkoituksena on taluttaa niin turkulaisten kuin muidenkin Aurajoen partailla asuvien ja sen muutoin kokeiden muistitietoa.

Koordinaattori
Maija Mäki
Turun yliopisto /
Historian, kulttuurin ja taiteiden
tutkimuksen laitos
Puh. (02) 333 6479
S-posti. majja.j.maki@utu.fi

Hylätty saunamökki Aurajoen varrella.

Talvi-MARKKINAT

OHJELMA PROGRAMME

Koroisten LUMO-keskuksessa laskiaislauantaina 5.3.2011 klo 12–16

Koko perheen talvitapahtuma järjestetään nyt ensimmäistä kertaa!

Tiedustele kojuja ja myyntipaikkoja:
lumoverkosto@turkuamk.fi
puh. 044 907 4597

Tule mukaan! Seuraava tapahtuman suunnittelukokous on ti 1.3. klo. 18– Paikkana Kahvila Koroinen

OHJELMAA

Markkinahumua: tuotemyyntiä, letunpaistoa nuotiolla, hernekeittoa, kahvila ym.

JÄRJESTÄJÄT

ProNatMat-hanke/
LUMO-keskus Turun AMK
Koroiset-lehti
Villarinki
Koroinen – Turun syntysija,
Turku 2011 -hanke

LISÄINFOA
www.lumoverkosto.fi
www.koroinen.fi

Juurielo ry:n perinneleikkejä ja yhteistä tanssia

Lapsille pulkkamäki ja teatteria

Villanäyttelyn avajaiset

LUMO-keskuksen osoite: Koroistentie 2

Maarian kirkon luona bussien
no 14, 15, 22, 221 ja 99 pysäkit

Koroisten LUMO-keskus

Bussien no 4, 55 ja 56 pysäkit

TEATTERI

TAIGAMATON KYYYDISSÄ KALEVALAN MAISEMIIN VÄINÖ ja VENE

Näytelmä on kirjoitettu vapaasti muokaten Kalevala-epoksen pohjalta. Miten niitä nukkeja liikutellaan? Esityksen aikana lapset näkevät koko ajan kuinka persoonallisia marionetteja liikutellaan. Lapset saavat hieman osallistua esitykseen antamalla omia ideoitaan mukaan tarinaan. Tekstit eivät ole runomittaa, joten ne ovat lapsikatsojillekin helposti ymmärrettävissä. Seikkailuakaan ei ole unohdettu. Tarinassa on niin monta tasoa, joten esitystä voi suositella myös aikuisille. Miten kauan? Kesto n. 35–40 minuuttia

"Naurunremahdukset ja kättentaputukset viestivät siitä, että Kalevala-teemaa voi tarjoilla myös lapsia kiinnostavalla tavalla." Vakka-Suomen Sanomat 12.3.04

"Etualalla olivat tietenkin ilmeikkäät nuket, jotka kahta lukuunottamatta olivat puisia ja sellaisina hyvin eläviä. Niiden liike on tietenkin peräisin taitavilta nukketaitelijoilta, mutta vaikka he olivat näyttämöllä näkyvästi läsnä ja liikkuvat nukkien mukana, kaikenikäisten katsojien huomio pysyi pienissä päähenkilöissä. -Olikin yllättävää, että Sari Tirkkonen muuntautui Louheksi ja näin yhdeksi tarinan henkilöksi. Väinämöisen ja Louhen kokoero oli hykerryttävä, ja teatterin illuusio pysyi edelleen ehjänä." Keskisuomalainen 2.9.01

Taigamaton esityksen voit nähdä Koroisten talvimarkkinoilla 5. maaliskuuta.

Koroisten foorumi 12.3.2011 – Aurajoki-muistoja talteen!

Kerrottu ja koettu Turku -hankkeen Aurajoen kulttuuriympäristö -osakokonaisuus järjestää yhteistyössä Koroinen – Turun syntysija -hankkeen kanssa Koroisten foorumin Aurajoki-teemalla.

Aurajoki-muistoihin keskittyvä kaikille joen ystäville avoin työpaja-päivä on lauantaina 12.3.2011 klo 10–15 Turun kristillisellä opistolla. Foorumille voi tuoda asiakirjoja, valokuvia ja jopa esineitä. Työ-

pajassa hahmottelemme Aurajoki-muistoja mielikuvakartta (mental map) -menetelmän avulla. Samalla esittelemme aikaisemmin tehtyä tutkimusta.

Lämpimästi tervetuloa!

Foorumi pidetään 12.3.2011 klo 10–15 Turun kristillisellä opistolla, osoitteessa Lustokatu 7.

Maija Mäki

Terveisiä kahden Karjalan rajalta – Kotiseutupäivät 2010 Joensuussa

Viime vuoden kotiseutupäivät liittyivät niitten kotiseutupäivien sarjaan, jotka vievät meidät Karjalaan ja jopa rajan taakse, niin kuin Suomussalmella ja Lieksassa ja Imatrallakin. Ehkä kotiseutupäivien ulottuminen maan rajojen ulkopuolelle tuntuu, ainakin aluksi, perin vieraalta ajatukselta. Tarkemmin Karjalaa ajatellessa voi kuitenkin havaita, että sinne se kotiseutu aikanaan ulottui pitkältikin nykyisen rajan tuolle puolen. Kauemmas taaksepäin mennessä yhä hämärämmäksi raja muodostuu. Retket entiseen Koto- ja jopa Vienan-Karjalaan alkavatkin tuntua kotiseutuajatteluun tiiviisti kuuluvilta.

Kotiseutupäivät alkoivat tavalliseen tapaan Keskustelukammareilla, jotka keskittyivät tällä erää sukututkimuksen, kausiasukkaitten- sekä monikulttuurisuuden ja kotiseututyön yhtymäkohtiin sekä toisaalta kulttuuriperinnön vaalimiseen että toisaalta uusien tiedonkulun kanavien tulemiseen myös kotiseututyön reviiirille. Asioista syntyi keskustelua, joka omalta osaltaan valaisi tilannetta missä menään. Tällaisen ajan puitteissa ei luonnollisesti ollut mahdollista eikä tarkoituksaan saada aikaan valmiita ajatuksia tai ratkaisuja, vaan nostaa pinnalle ituja, jotka jossain oloissa saattavat nousta kuokistukseen.

Torijarmankat ja kotiseutupäivien avaus antoivat **Eliel Saarisen** kaupungintalon katveessa konkreettisesti kokemuksen varsin kuumasta Karjalasta, jossa jäätelö- ja kahvibaarien varjojen alla oli olennaisesti viihtyisämpää seurata tapahtuman ohjelmaa kuin katsomoksi varatuilta auringonpoltteisilta penkeiltä.

Joensuun kaupunginvaltuuston puheenjohtajan **Riitta Myllerin** ja Suomen Kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtajan **Heikki Kukkosen** oli vielä suhteellisen mukava selvittää tervehdyksistään ja tervetulotoivotuksistaan, mutta kansanmusiikkiorkestri Triihvolla ja varsinkin kansantanssiyhtye Motoralla oli varmaan kuumemmat tanssit kuin ehkä olivat ajatelleetkaan.

Kotiseutupäivien vuosikokous Konservatorion konserttisalissa tapahtui sekin varsin lämpöisissä tunnelmissa. Nyt myös yleensä aikaylityksiin johtaneille muistamisille ja huomionosoituksille oli varattu kokonaan oma aikansa.

Kotiseututyön ansiomitali myönnettiin 14 kotiseutuveteraanille. Vuorossa oli erityisesti Pohjoiskarjalan ansioitunut kotiseutuväki, mutta mitalin saivat myös mm. **kj Yrjö Larmola** Helsingistä ja **Risto Salminen** Salosta.

Vuoden kaupunginosaksi valittiin vuonna 2010 Roihuvuori Helsingistä. Raatia

miellytti erityisesti alueen aktiiviset eri-ikäiset toimijat ja monipuolinen toiminta ja vapaaehtoisvoimin syntyneet kylälehdet.

Vuoden kotiseutupolku löytyi Ämmänsaaresta Suomussalmelta. Ämmänsaaren Kulttuurikävely sisältää runsaasti tarinoita, kaskuja ja muisteluja sekä rakennuksista että henkilöistä, mm karjalaiskirjailija **Ilmari Kiannosta**.

Vuoden kotiseututekona palkittiin **Matti Yli-Tepsan** ruijansuomalaisen kansanmusiikin tallentaminen ja tunnetuksi tekeminen. Kveenien kansanmusiikkia hän on kerännyt 70-luvulta alkaen, viimeisin ”Maastamuuttajien laulu” julkaistiin tänä vuonna.

Lähiajan toiminnan päälinoiksi hyväksyttiin vuosikokouksessa:

1. Kotiseututyön aatteellinen sisältö muuttuvassa Suomessa.
2. Kaupunkien kotiseututyö.
3. Kotiseutututkimus: kotiseutuarkistot ja -julkaisut sekä paikallismuseotoiminta.
4. Järjestötoiminnan ja jäsenpalvelutyön kehittäminen sekä tukeminen niin henkisesti kuin taloudellisesti.

Kokouksen jälkeen ehdimme kuitenkin Miiikkulan kesäteatterin Onnenmaahan. **Markku Pölösen** ohjaamassa näytelmässä kuvataan sodanjälkeisen Suomen sopeutumisvaikeuksia muuttuneisiin

Retket ovat oleellinen osa Kotiseutupäiviä.

olosuhteisiin. Mukana olivat näyttelijät **Hannu Virolainen, Janne Kinnunen, Jukka Moskuvaara** ja **Kaarina Turunen**, joka iski 200 katsojan joukosta silmänsä etupenkissä istuneeseen **Tapio Jokiseen** ja haki hänet näytelmään mukaan tanssimaan tangoa!

Mukavaa, joskin toisaalta surullistakin, oli tutustua tyhjiin jääneen varuskunta-alueen autioitumista, mutta samalla kuitenkin muuttumista SF – Suomen Filmikylän ulkoilmastudioksi. Kylä kirkkoineen, pappiloineen ja kauppoineen odotti pian jatkettavan television Karjalan Kunnalla -sarjan filmaamista.

Kotiseuturetket ovat aina Kotiseutupäivien parasta, mieleen painuvinta antia. Täällä

10 kokopäivän kotiseuturetkä olivat, kahta lukuun ottamatta, Joensuun paikallisten kaupunginosaseurojen – entisten kotiseutuyhdistysten – järjestämiä. Retkillä tutustuttiin paikallisiin taiteen tekijöihin, museoihin, teollisuushistoriaan ja erityisiin luonnon- ja rakennusmuistomerkkeihin. Aivan oma lukunsa oli Talvisodan päättymisen 70-vuotis-tapahtuman esille kirvoittamat tutustumiskohteet, joihin tutustuttiin kolmenkin retken puitteissa.

Juhlailallinen, johon nyt oli yhdistetty myös aikaisemmin sunnuntaisin lopuksi pidetty pääjuhla, pidettiin Joensuu Areenassa, joka osoittautui viihtyisäksi paikaksi. Ohjelma puheineen ja musiikkiesityksineen oli täysipainoinen,

joskin tarjoilun rutiineissa sekä karjalaisen monipuolisen ruoka- ja piirakkakulttuurin esittelyssä olisi ollut vähän parantamisen varaa.

Samoin seuraavien kotiseutupäivien kutsu Turkuun ja esittely jäi vaisuksi. Aina ennen kutsun on esittänyt järjestäjäkunnan arvovaltainen edustaja, esitteessä monipuolisesti kuvattu tapahtumia ja näytteenä esitetty ohjelmaa, jota on odotettavissa. Nyt tämä kaikki puuttui, mutta sehän ei ollut näitten kotiseutupäivien järjestäjien Pohjois-Karjalaisten vika, jotka selvisivät urakastaan kaikella kunnialla. Turulla on vuoden aikana paljon tehtävää, jotta tänä vuonna voidaan todeta samaa.

Raimo Narjus

Kotiseutuna Eurooppa – Valtakunnalliset kotiseutupäivät Turussa 28.–31.7.2011

Turun kesä 2011 on täynnä tapahtumia. Kulttuuripääkaupunkivuoden juhlatarjontaa rikastuttavat myös Valtakunnalliset kotiseutupäivät, joiden tämänvuotisena teemana on osuvasti eurooppalainen kulttuuri Suomessa. Turussa on rakennettu eurooppalaista kaupunkikulttuuria jo keskiajalta lähtien, joten paikan valinnassa on varmasti osuttu oikeaan. Päivien järjestelyistä vastaavat Turun kaupungin lisäksi Suomen Kotiseutuliitto sekä Varsinais-Suomen liitto. Myös paikallisille yhdistyksille riittää tehtävää.

Kotiseutupäiviä järjestetään vuosittain, mutta edellisen kerran kotiseutuväki kokoontui Turussa kolmisenkymmentä vuotta sitten. Ensi kesän tapahtumaan halutaan siis panostaa, sillä seuraavaa kertaa odotellaan todennäköisesti pitkään. Päiville odotetaan noin viittä sataa kävijää.

Nelipäiväiseen tapahtumaan mahtuu monenlaisia toimintaa. Kotiseututeeman ja eurooppalaisen kulttuurin kohtaamisiin voi virittyä Turun yliopiston järjestämässä seminaarissa torstaina 28.7. Avajaisia vietetään perjantaina 29.7. Vanhalla Suurtorilla. Samana päivänä kokoontuvat myös Kotiseutuliiton keskustelukammarit, joissa pohditaan kotiseututyön eri puolia. Lauantaina 30.7. järjestetään retkiä, joilla pääsee tutustumaan esimerkiksi Turun saaristoon, lähiseudun kartanoihin ja puutarhoihin, sekä lukuisiin taide- ja kulttuuri-kohteisiin. Illalla kokoonnutaan pääjuhlaan Turun messu-

keskukseen. Sunnuntaina järjestetään juhlatarjontaa Turun tuomiokirkossa.

– Kotiseutu on käsite, jota harvoin tulee miettineeksi ilman ulkopuolisen antamaa näkökulmaa, pohtii tapahtuman pääsihteeri **Helena Heikniemi-Pääkkönen**. – Esimerkiksi retkille osallistuminen tarjoaa myös turkulaisille itselleen mahdollisuuden katsoa tuttua ympäristöä uudella tavalla. Retkikohteissa on myös paikkoja, joihin ei välttämättä tule muuten lähdeä.

Turkuseuran toiminnanjohtaja **Kristiina Syrjäso** näkee kotiseutupäivät ennen kaikkea arvokkaana mahdollisuutena jakaa kokemuksia eri puolilta maata tulevien toimijoiden kesken. – Yhdistystoiminnan käytännöt ja haasteet vaikuttavat olevan varsin samankaltaisia kaikkialla, joten ajatustenvaihto on tärkeää.

Kaupunginosaseurat ovat tervetulleita osallistumaan kotiseutupäivien järjestelyihin ja kertomaan samalla omasta toiminnastaan. Turkuun saapuvaa kotiseutuväkeä vastaanottamaan ja opastamaan tarvitaan avustajia sekä retkille että tapahtumatiloihin. Seurat pääsevät esittämään myös Vähätorilla 29.–30.7. järjestettävässä tapahtumassa, joka kerää yhteen yrittäjiä ja kotiseutuyhdistyksiä.

Lisätietoja voi kysellä pääsihteeri Helena Heikniemi-Pääkköseltä, puh 050 301 2981.

Emilia Karjala

Maaria ja kulttuuripääkaupunkivuosi

Maarian Allas ry on mukana Turku 2011 kulttuuripääkaupunkihankkeessa järjestäen Maaria-Paattisten kaupunginosaviikolla 4.–10.7. (vk 27) neljänä päivänä ohjelmaa. Lisäksi Ruusuportti ry:n konsertti pidetään samalla viikolla.

Maarian Allas ry toimii aktiivisesti alueen kehittämiseksi, vastavalitun puheenjohtajan, Tapio Jokisen vedossa. Altaan vapautuessa alkuperäisestä tarkoituksestaan varajoumavesialtaana, sen luonnonkaunis ympäristö on jo miltei valmis ihastuttavaksi virkistysalueeksi kaikille turkulaisille. Allas on lähempänä Turun keskikaupunkia kuin mikään muu vapaa-ajan käyttöön sopiva vesi- ja luontoalue, sinne on erinomaiset yhteydet millä tahansa välineellä, myös kävellen. Yhdistys seuraa tarkasti alueen yleisosakaavan kehitystä ja tarpeen vaatiessa ottaa yhteyttä valmistelijoihin. Maaliskuun loppupuolella, yhdistyksen virallisesti täyttäessä kaksi vuotta, pidetään alueen osayleiskaavaa käsittelevä paneeli johon kutsutaan kaikkien valtuustoryhmien edustajat vastaamaan turkulaisten kysymyksiin. Tilaisuudesta tulee tarkempaa tietoa myöhemmin.

Maarian Allas ry:n toimintaan ja ideointiin osallistuminen on parhaita tapoja toimia Maarian kaupunginosan kehittämiseksi entistä elävämmäksi ja arvostetummaksi alueeksi seudulla. Yhdistyksestä ja sen toiminnasta voi kysellä puheenjohtajalta tai allekirjoittaneelta.

Maarian allas ja sen ympäristö ovat tuhansien mahdollisuuksien aluetta, lisäksi seutua koskevaa perimätietoa, kertomuksia, muistoja ja valokuvia. Tervetuloa tilaisuuksiin ja toimintaan.

Päivi Eskola
paivies@gmail.com

Kurkistuksia kesäkauden 2011 Aurajokimelontaan!

Aurajokisäätiö yhteistyökumppaneineen on tarjonnut mahdollisuuksia kanoottiretkiin Aurajoella jo useana kesänä. Tänä vuonna on luvassa lyhyempiä päiväretkiä sekä kesän päätapahtumana kaksipäiväinen *Aurajokimelonta* Pöytyän Riihikoskelta Turkuun. Melonta on monipuolinen ja hauska harrastus, jonka suosio kasvaa koko ajan. Leppoisa jokimelonta avaa oivallisia näköaloja tuttuihinkin Aurajokirannan kohteisiin, kun tarkastelutaso vaihtuu rantapölyiltä ja -kaduilta joelle.

Kauden aloittaa kevätmelonta Turun Halistenkoskelta Liedon Vanhalinnaan sunnuntaina 28.5.2011. Helppokulkuisella reitillä tutustutaan myös jokivarren luontoon ja kasvillisuuteen ja rantaudutaan Vanhalinnaan, jossa on mahdollisuus nauttia kahvit tai tutustua museonäyttelyihin ja linnavuoren laelta avautuviin maisemiin.

Perinteinen *Aurajokimelonta* järjestetään viikonloppuna 2.-3.7.2011 parin vuoden tauon jälkeen. Tänä vuonna matkaa taitetaan 20-vuotisjuhla-merkeissä ja luvassa on mukavan seuran lisäksi mielenkiintoisia kohteita matkan varrella Pöytyällä, Aurassa, Liedossa ja Turussa. Melontaan voi osallistua myös pelkästään toisena päivänä.

Loppukesään ajoittuu tunnelmallinen yömelonta Turussa lauantaina 27.8.2011, muinaistulien ja Turku2011-juhlallisuuksien aikaan.

Mattimyöhäiset pääsevät kokeilemaan melontaa Halisten melontalaitureilla vielä Turun päivänä 18.9.2011, jolloin järjestetään perinteiset *Aurajokifestarit* Myllärintalolla.

Aurajokimelonta ja Halistenkoski saa valtakunnallista ulottuvuutta *Suomi meloo* -tapahtumassa, joka starttaa Halistenkosken alapuolelta Turusta lauantaina 11.6.2011. Tuolloin sadat kanoottikunnat ympäri Suomea melovat kaupungin halki merelle päämääränään kulkea seuraavan viikon aikana saariston läpi aina Espooseen saakka. Retken alkutaipaleeseen Turussa liittyy kaikille avoin yleisöosuus. Tapahtuman pääjärjestäjänä on Suomi Meloo ry, lisätietoja www.suomimeloo.fi.

Turun kaupungin Turku2011-hanke *Kulttuurikuntoilun keskuspuisto* järjestää Aurajoen rantamille ja kaupunkitilaan käyttötaideteoksia, tapahtumia ja kulttuurikuntoilureittejä ja myös melonta on yksi osa tätä kulttuuria ja liikuntaa yhdistävää hanketta. Kulttuurikuntoilun keskuspuisto on Euroopan kulttuuripääkaupunki Turku2011 -ohjelman hanke, jonka pää toteuttajat ovat Turun kaupungin kulttuuriasiainkeskus ja Liikuntapalvelukeskus. Hankkeen myötä on toiveissa saada myös melontalaituri Halistenkosken alapuolelle. Tämä edesauttaa huomattavasti kaupunkiin suuntautuvaa kanoottiretkiä. Hanke on mukana muun muassa *Suomi Meloo* -tapahtumassa ja Turun päivän melontatapahtumissa.

Harrastukseen pääsee kiinni, vaikkei kanoottia omistaisikaan. Aurajoen opastuskeskus Myllärintalo järjestää kesän aikana inkkarimelonnin lyhytkursseja ja vuokrakanootin saa alleen Myllärintalolta Halistenkoskelta. Lyhytkurssien kautta pääsee tutustumaan melontaan ja sen perusasioihin, kuten vesille lähtöön, tekniikkaan ja rantautumiseen.

Aurajoen melontaretkistä, inkkarimelonnasta ja kursseista saa lisätietoja muun muassa Aurajokisäätiön nettisivuilta osoitteessa www.aurajoki.net, jossa voi tutustua myös muihin Aurajoki-asioihin ja -tapahtumiin. Aurajoen opastuskeskukseen ja Aurajokisäätiöön voi ottaa myös yhteyttä puhelimitse (02) 2623 442 tai sähköpostitse info@aurajoki.net.

Sinikka Kauko-Vainio
toiminnanjohtaja
Aurajokisäätiö

www.lassila-tikanoja.fi

Yy kaa koo nee!

Helppo tapa laskea hiilidioksidipäästöjä

L&T:n Nelilokeropalvelun avulla
lajittelu ja kierrätys on vaivatonta.
Kokeile niin huomaat!

kukkakauppa NUMMEN NARSISSI KY

Vanha Hämeentie 29
Turku
Puh. 237 2005

AVOINNA:
Ark. 9.00–18.00
La–Su 9.00–14.00

Maarian Myllyojalla Tapahtuu

c/o Marja-Liisa Haapa-aho
Paimalanatie 374, 20460 TURKU
ks. www.goldenage.fi/ruusuportti
ruusuportti@gmail.com
Tilaisuudet järjestää
Ruusuportti ry
Tervetuloa

Pihalintuja bongaamassa Halisten lintuparatiisissa

Tammikuun viimeisenä sunnuntaina osallistuin Halisten kujilla jo kolmannen kerran BirdLifen lintujen pihabongaukseen.

Valtakunnalliseen pihabongaukseen voi osallistua kuka tahansa. BirdLife toivoo, että tapahtumalla saadaan tietoa lintulajien vaihteluista.

Olisi kiva tietää, kuinka moni muu bongasi samana viikonvaihteena Halisissa lintuja. Koko Suomessa heitä oli viime vuoden tapahtumassa 15 000 ihmistä, presidentti Tarja Halosesta lähtien.

Iso-Britannia on ”tiputarkkailijoiden” luvattu maa ja siellä heitä osallistuu vastaavaan tapahtumaan nykyisin yli 500 000 ihmistä.

Lintuja voi tarkkailla omalla pihalla tai muulla paikalla. Aloitan itse tunnin kestävän bongausretkeni mieheni, tyttäreni ja koiriemme kanssa Halistenkosken juurelta Myllärintuvalta.

Heti minuutin kuluttua ylitsemme lentää yksi varis. Myllärintuvan pensaikosta kuuluu talitiaisen ääntä.

Olemme ottaneet vain muutaman askeleen, niin jo huomaamme Myllärintuvan piha-
puissa kaksi punatulkua ja viherpeipon.

Kauniin väriset punatulkut lämmittävät mieltäni, sillä niitä ei ole näkynyt koko talve-
na omalla lintulaudallamme.

Halisten hevostallit ovat aina olleet varsinainen lintuparatiisi. Sieltä linnut saavat talvella suojaa ja syötävää. Nyt näemme siellä vain normaaleja talitiaisja ja harakoita. Emme uskalla mennä ihan ihmisten pihalle asti, missä ehkä on enemmän lintuja.

Kreulankujalla vastaamme tulee lenkkeilevä mies, joka hetken touhujamme katseltu-
aan kysyy, olemmeko bongaamassa lintuja.

Hän kertoo nähneensä Löytänäkadun ja Komoistenkadun rivitalojen välissä vain
hetki sitten mustarastaan ja lisäksi puissa ison viherpeippoparven.

”Missä, missä?”, alamme kysellä. Hän viittaa kädellään Tätilänkujan suuntaan ja sa-
noo, ”tuolla sadan metrin päässä”.

Lähdemme kuin magneetin vetäminä siihen suuntaan ja toden totta: Tätilänkujan suu-
rissa puissa viheltelee ja pyrähtelee komea viherpeippoparvi. Tuntemattoman miehen
erinomaisen vinkin ansiosta viherpeiposta tulee tänä vuonna meidän pihabongauksemme
ykköslaji 30 yksilöllä.

Eikä tässä vielä kaikki. Viherpeip-
poja tarkkailemme pyrkii samaan
puuhun jostain takaamme käpytikka, jota
saamme tovin ihailla.

Tätilänkadun päässä löytyy piha, jossa
näkyvät lintuautoja ja paljon linnunpönttö-
jä. Siellä käy kova vilskke.

Emme uskalla mennä kovin lähelle,
mutta bongaamme täältä vielä mustaras-
taankin 10 minuuttia ennen kuin tunnin
bongausaikamme kuluu umpeen.

Halisten lintubongauksen saldo: Kes-
kitalvellakin näimme Halisissa yhdessä
tunnissa kaikkiaan yhdeksän eri lintula-
jia ja 86 eri lintua eli enemmän kuin yksi
lintu minuutissa.

Vuosi sitten näimme suunnilleen sa-
malla lenkillä 10 lajia 40 yksilöllä. Ohi li-
vahti taas nytkin muutama, joita emme
ehtineet tai osanneet tunnistaa.

Annika Lapintie
Halisten asukas, kansanedustaja

KALLE SIPIÄ Tmi

Kaivuu-, Kuljetus- ja Traktoriyöt

- Kaivuutyöt
- Traktoriyöt
- Lanaukset
- Haketusta
- Kuljetukset
- Lumityöt
- Jyrsintää
- Vaihtolavapalvelu

Puh. 0400 220 732

kalle.sipila@pp1.inet.fi Kallioistenkatu 7, Turku www.kallesipilatmi.fi

MONIPUOLINEN LAATUVALIKOIMA

PIKKUHERKUISTA REILUIHIN RUOKA-ANNOKSIIN!

- VEIKKAUS
- OLUTTA MUKAAN JOKA PÄIVÄ
- MYÖS KALASTUSLUVAT MEILTÄ!

TERVETULOA!

Aukioloajat: ma–pe 8–21, la 10–21, su 12–21

GRILLI JA ELINTARVIKEKIOSKI
HALISTUPA
Emmauksenkatu 1, p. (02) 253 9564

Puhdasta energiaa huomiseen

Vaihda sinäkin vihreään sähkөөn
www.turkuenergia.fi/hyotytuuli

www.turkuenergia.fi

Turku Energia

Tapio Jokinen

Havainne Oy:n edustajat kiinnittivät Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäki ry:n hankkimat Välkky-havainnekapselit suojatien turvaksi Polttolaitoksenkadun ja Kardinaalinkadun riste-
yksessä.

Hipanmäki Oy

Tallgrenin perhe – osa 1

Maarian pappilan yläsalin pöydän ääressä käytiin usein vauhdikkaita keskusteluja ajan ilmiöistä ja muinaisuudesta. Kuva vuodelta 1904. Vas. Kaarlo Tallgren, rovasti Ivar Tallgren, Arne Michaël eli Mikko Tallgren ja ruustinna Jenny Maria Montin-Tallgren.

Maarian pappilan kirkonpuoleisessa seinässä on graniittinen muistolaatta: ”Tässä pappilassa asui vv. 1887–1931 Jenny Maria Montin-Tallgren, Maarian muistojen kerääjä ja vaalija. – Kiven kiinnittivät Maarian ylioppilaat.”

Muistotaulu sijaitsee pappilassa ”mamman huoneen” ikkunan vieressä. ”Mamma” oli ruustinna **Jenny Maria Montin-Tallgren**.

Maarialaiset ylioppilaat halusivat vuonna 1935 muistaa ruustinnaa, joka ”saavutti maarialaisten jakamattoman kunnioituksen ei vain huomattavana kulttuurikodin hienovaraisena äitinä, vaan myöskin Maarian menneisyyden hartaana tutkijana ja muistojen vaalijana sekä lämpimällä rakkaudella kotiseutuun.”

Montin-Tallgren jätti pysyvän jäljen myös suomalaisen arkeologian historiaan. Hänen aloitteestaan aloitettiin kaivaukset Koroisten niemellä, josta paljastui keskiaikainen hallintokeskus piispanlinnoineen ja tuomiokirkkoineen. Hänen aloitteestaan Turun keskustassa paikannettiin Pyhän Olavin luostari.

Kuka oli tämä tarmokas nainen?

Sukujuuret Turussa

Jenny Maria Montin syntyi Raahessa vuonna 1852. Hänen isänsä oli varakas laivanvarustaja, kauppias ja raatimies **Johan Montin**. Äiti, **Margaretha Christina Durchman-Montin**, oli Johan Montinin toinen vaimo. Ensimmäinen puoliso oli ollut **Mathilda Junell**.

Isän puolelta juuret johtivat Turkuun. Sukunimen ensimmäinen kantaja oli Turun raastuvanoikeuden asianajaja eli prokuraattori **Henrik Matinpoika Montin** (1668–1716). Hänen hautasijansa on Tuomiokirkon permannon alla.

Henrik Montinin kolmesta pojasta **Mikael Henrikinpoika Montin** siirtyi kappalaiseksi Raahen. Hänestä polveutuivat

Raahelainen merikapteeni, kauppias ja raatimies Johan Montin (1807–1893) oli Jenny Marian isä. Raahelainen Christina Margaretha Montin o.s. Durchman (1829–1902) oli Jenny Marian äiti.

Raahen Montinit.

Äidin puolelta sukusiteet liittyvät **Isak Rothoviukseen**, Turun piispaan 1600-luvulla. Maarian pappila lienee ollut aikoinaan Rothoviuksen palkkatila.

Hento kukka

Johan Montinin kahdesta avioliitosta syntyi kahdeksantoista lasta, joista kahdeksan kuoli pienenä.

Jenny Marian lapsuutta värittivät monet hautajaiset. Itsekin hän sairasteli lapsena usein, ja sairaudet seurasivat häntä läpi elämän.

Kymmenvuotias Jenny kävi omaistensa ja ystäviensä hautoilla Haaran kirkkomaalla niin tiheästi, että äiti oli syvästi huolissaan ”hennon kukkansa” puolesta.

Murrosikäisen Jennyn päiväkirjat täyttyivät poismenneiden kaipauksesta ja uskonnollisesta pohdinnasta.

Intohimoinen lukija

Herkän ajattelijan toinen puoli oli toimeliaisuus. Nuorta Jennyä kuvailtiin sanoin ”kaunis, lahjakas, tiedonhaluinen ja mielikuvarikas”.

Hän oli intohimoinen lukija. ”*Kunpa saisin aina vain lukea, ei koskaan tehdä muuta – silloin olisi maallinen onneni varma*”, tyttö huokaa päiväkirjalleen.

Jenny imi itseensä aikakauden kansallisromanttisen aatteen liisouden. Hän haaveili opiskelusta Jyväskylän seminaarissa voidakseen toimia isänmaansa hyväksi.

Ajan tavan mukaan vain perheen pojat koulutettiin. Jenny oli isän lempilapsi. Silti isän mielestä riitti, että tytöt oppivat laittamaan ruokaa, pesemään pyykkiä ja vastaamaan kodinhoidosta.

Jennyn koulunkäynti päättyi 14-vuotiaana. Täyttymätön toive teki Jenny Mariasta aikuisena naisasian ja koulutuksen puolustajan. ”*Kallisarvoisin perintö, minkä vanhemmat voivat antaa lapsilleen, on sivistys*”, hän toisti usein.

Nuori toimen nainen

Teini-ikäisenä Jenny purki toimintatarmoaan monin tavoin romanttis-isänmaallisen hengen mukaisesti. Hän järjesti sunnuntai-koulun palvelustyöille, sillä ”palvelijatarparat elävät pimeydessä”. Hän istui lasten kodin johtokunnassa ja ajoi kansakoulujen ja kirjastojen perustamista.

Raahelaisnuorten johtohahmona Jenny kokosi lukupiirin, jossa paneuduttiin ajan runouteen. **J.L. Runeberg**, **Fr. M. Franzén**, **A.A. Grafström** ja **Z. Topelius** tunnettiin läpikotaisin.

Jenny innostui Topelius perustamasta Kevätyhtiö-nimisen luonnonsuojeluyhdistyksestä. Hän käynnisti Raahessa sen paikallisosaston.

Tarmokas neito toimi myös Suomen Taideyhdistyksen alu-

Kirjat kuuluivat erottamattomasti 16-vuotiaan Jenny Marian kuvaan (n. 1866).

eellisena asiamiehenä. Muun muassa tunnettu turkulainen kuvataiteilija **R.W. Ekman** kääntyi hänen puoleensa. Jenny järjesti arpajaiset tämän Turun tuomiokirkon freskojen maalarin hyväksi. Kiitokseksi Ekman piirsi tukijastaan muotokuvan.

Muinaismuistoyhdistyksen asiamies

Ratkaisevaa nuorelle Jenny Maria Montinille ja hänen myöhemmälle toiminnalleen oli liittyminen Suomen Muinaismuistoyhdistykseen toukokuussa 1870, samana vuonna, jolloin yhdistys perustettiin.

Suomen Muinaismuistoyhdistys toimii yhä aktiivisesti ja täyttää tänä vuonna 140 vuotta.

Aloitteen yhdistyksen perustamisesta teki **J.R. Aspelin**, josta sittemmin tuli ensimmäinen valtionarkeologi. Puheenjohtajana toimi Topelius. Perustajajäseniin kuului muitakin silloisia eturivin nuoria miehiä: **H.A. Reinholm**, **E. Nevan-der** ja **K.A. Castrén**.

Yhdistyksen vaikuttajiin Jenny Maria tutustui henkilökohtaisesti oleskellessaan Helsingissä keväällä 1873.

Yhdistys tahtoi luoda edellytyksiä muinaismuistojen suojelulle ja tutkimukselle. Se alkoi kerätä muinaisesineitä tulevan Kansallismuseon kokoelmiin ja tuottaa tieteellisiä julkaisuja.

Toimintaa elähdytti kohonnut kansallistunto. Pyrkimyksenä oli herättää kansan kiinnostus asiaan.

Jenny Mariassa yhdistyksen aate kohtasi suotuisan maaperän. ”*Oi Jumala, anna minun työskennellä maani hyväksi!*”, nuori nainen huudahti päiväkirjassaan.

Yhdistys kiinnitti pian huomiota aktiiviseen jäsenensä ja pyysi häntä Raahen alueen asiamieheksi. Päiväkirjaan ilmestyi riemuitsevia rivejä ja sitten epäilyä: ”*Mutta voinko minä, pieni heikko mitätön tyttö vastaanottaa tällaisen luottamustehtävän? Halua, intoa ei puutu, koko sydämeni sykkii rakkautta suomalaiselle Isänmaalleni – mutta tällainen tehtävä, pystynkö?*”

Muinaistieteen etäopiskelija

Yhdistyksen toimittamien opastavien lehtisten ja aineistojen kautta Jenny Marialle hahmottuivat muinaistutkimuksen perusasiat.

Asiamies alkoi innokkaasti lähettää paikallisia tietoja yhdistykselle. Hän tutki kiviröykkiöitä, jotka muistitiedon mukaan olivat muinaisia hautoja. Hän vieraili Suomen sodan taistelupaikoilla.

Haastatteleamalla asiamies keräsi kansan ihmisiltä talteen sananparsia, tarinoita ja merimieslauluja.

Porvarisneidon kansaa ihannoiva, romanttinen mieli sai myös kolauksia. Kerran hän kävi runottamassa 89-vuotiaasta ukkoa torpassa, joka oli likainen ja kihisi russakoita. Runojen kerääjä alkoi tahtomattaan voida pahoin ja valikoi sen jälkeen talot, joissa teki haastatteluja.

Maarian pappilan kuva-albumi

Kolme polvea Tallgreneja pappilan puutarhassa: Oivan poika Jaakko, mamma Jenny Maria ja tytär Aili. Kuva on noin vuodelta 1930.

Toimiessaan yhdistyksessä Jenny Maria oli maan parhaiden muinaistutkijoiden kirjeenvaihtoveri. Yhdistys oli hänelle kuin kirjeopisto – tai peräti etäkorkeakoulu. Se näyttää korvanneen puuttuneita opiskelumahdollisuuksia.

Perheenäidiksi

18-vuotiaan Jenny Marian päiväkirjaan ilmestyi nimi **Ivar Markus Tallgren**. Merkinnät alkoivat tihentyä vuotta myöhemmin, kun teologian ylioppilas Ivar tuli Raaheen kotiopettajaksi.

Jenny Maria ja Ivar avioituivat vuonna 1876. Pariskunta siirtyi Ivarin papintyön vuoksi ensin Uudenmaan Pyhäjärvelle, sitten Ruovedelle.

Perheeseen syntyi kuusi lasta, joista yksi kuoli alle vuoden vanhana. **Greta**-tyttösen kipeä muisto ei hälvennyt koskaan.

Lasten- ja taloudenhoito vaati perheenäidin kaiken ajan. Myös elämä maaseudulla oli raskaampaa kuin nuori nainen oli kuvitellut kaivatessaan aikoinaan aidon suomalaisen kansan pariin.

Keväällä 1887 viisilapsinen perhe muutti Maarian pappilaan. Siellä perheeseen syntyi vielä poika, joka suureksi murheeksi kuoli.

Ivar Tallgren oli Maarian seurakunnan ensimmäinen vaa-leilla valittu kirkkoherra. Siihen asti Maaria oli ollut piispojen tai yliopiston opettajien palkkapitäjä. Tallgren teki seurakuntatyönsä ohella myös merkittävän uran valtiopäivämiehenä ja tuomiokapitulin asessorina.

Koroisten sensaatio

Jenny Maria Montin-Tallgren oli ihastuksissaan päästessään Turkuun, ”jossa kaikki on tapahtunut”, sekä Rantämäkeen, jonka hän tiesi kirkon vanhaksi keskukseksi, piispojen pitäjäksi. Maariassa hän pääsi myös vanhan rakkautensa pariin. Hänen tyttärensä, **Aili Tallgren**, kirjoittaa perhemuisteloissaan:

”Hetä Maariaan muuton jälkeen, ensi kesänä, oli Jenny Maria löytänyt erikoisen käyntipaikan manterella, Koroisissa. Siellä vanha isäntä Matti tiesi kertoa ihmeitä. Hänen ’parhaassa pellossaan’, niemellä Aurajoen ja Vähäjoen yhtymäkohdassa, oli kiviä mullan alla ja aura voi nostaa sellaisia, joissa oli ’puustaavia kallioissa’. Näin oli papin rouva löytänyt erikoisen työalan. Kirjeitä rupesi kulkemaan hänen ja Helsingin välillä.”

Kirjeenvaihdon seurauksena paikalle saapui vuonna 1891 Muinaismuistoyhdistyksestä tuttu professori J.R. Aspelin. Hän ja ruustinna tajusivat, että **Matti Koroisen** aura oli osunut vanhoihin hautakiviin.

Aspelin kehotti Turun historiasta museota tutkimaan Koroisten niemeä arkeologisin kaivauksin. Hanke kohtasi kuitenkin käytännöllisiä ja taloudellisia vaikeuksia.

Ruustinna ajoi asiaa sitkeästi kahdeksan vuotta. Vuonna 1899 alustavat tutkimukset käynnistyivät tupakkatehtailija **Fredrik Rettigin** lahjoituksen varassa. Varsinaiset laajat kaivaukset tehtiin maisteri **Juhani Rinteen** johdolla vuosina 1901–1902.

Tulokset olivat sensaatiomaisia. Koroisten niemellä oli sijainnut 1200-luvulla Suomen kirkollinen, hallinnollinen ja taloudellinen keskus. Kaivauksissa paljastuivat piispan asun-

non sekä kirkon rauniot. Alueelta löytyivät kolmen piispan haudat ja kolmesataa muuta hautaa.

Ruustinna oli innoissaan. *”Ainoastaan munkit ovat kai liik-kuneet tiheämmin Koroisista [Maarian] kirkolle, kuin pappilan väki nyt. Se oli juhlaa. Kahviakin voitiin kaivauskesinä tar-jota kaikelle väelle”*, Aili Tallgren kuvailee muisteloissaan.

Vastatuuleessa

Turussa oli alettu 1880-luvulta lähtien seurata rakennustöiden yhteydessä paljastuvia esine- ja muita löytöjä. Tarmokas Jenny Maria Montin-Tallgren tuli rakennusmestareille ja työmiehille tutuksi.

Ruustinna kirjoitti ”maanalaista Turkua” koskevista havainnoistaan Muinaismuistoyhdistykselle Helsinkiin ja lähetti löytämiään esineitä. Hänen intonsa sytytti muitakin, mutta hän kohtasi myös kovaa vastustusta.

Valtionarkeologi **Hjalmar Appelgren-Kivalo** muisteli vastarintaa vielä muistokirjoituksessa, jonka hän laati Montin-Tallgrenista Finskt Museum -aikakauskirjaan 1931–1932.

Muistokirjoituksen mukaan eräs *”vaikutusvaltaisimpiin kuulunut nurkkapatriootti”* ilmoitti sanomalehdessään *”täysin yksioikoisesti, että kaikki maanalaiset holvit, joita kaupungissa tavattiin, olisivat ainoastaan ’kellareita Turun palon ajoilta’ 1827 ja että olisi täysin hyödytöntä jokaisen sellaisen löydön vuoksi ’hälyttää Muinaistieteellistä toimikuntaa’”*.

Kirpeän kritiikin taustalla saattoi hämöttää turkulaisten ja helsinkiläisten köyden veto siitä, minne arkeologiset löydöt tulisi sijoittaa. Kuitenkin Appelgren-Kivalo muistutti, että juuri tällaisen Montin-Tallgrenin antaman ”hälytyksen” ansiosta löydettiin keskiaikaisen dominikaaniluostarin rauniot.

Luostari Turun keskustassa

Luostarin löytöhetkestä Aili Tallgren kirjoitti päiväkirjaan 30.1.1901:

”Kaskenkadun varrella löytyneet rauniot ovat antaneet mammalle paljon työtä ja hommaa. Ensin pani hän minut niitä piirtämään kauhean tuulisena päivänä. Mamma itse ikivanhassa kapassaan multa isena ja pörröisenä mittasi ne. Sitten kirjoitti hän niistä Helsinkiin ja käski jonkun välttämättä tulla tänne, houkutukseksi pani minun silmänräpäyskuvani mukaan.”

Niin paikalle ilmestyi tohtori Appelgren *”itse korkeassa persoonassaan. – Ja sitten on meidän kotonamme tänä lyhyenä aikana käynyt tavallista enemmän muinaismuistoherroja.”* 14.2.1901 päiväkirja jatkaa ilahtuneena:

”Raunioista Kaskenkadun varrelta nousi kuin nousikin Turun vanhan luostarin rauniot, niin kuin mamma heti alusta alkaen julisti. Tohtori Appelgren vain varovaisena muinaistutkijana ääneti pudisti päätään. Se jälkeen kun toht. A. matkusti takaisin Helsinkiin, on hän tuontuostakin, ainakin kerran päivässä soittanut tänne ja meidän kauttamme pyytännyt tietoa milloin yhdestä milloin toisesta asiasta. Siten on nyt, että muurit ovat aikaista keskiaikaista rakennustapaa: harmaakivistä sisustaa peittää sisä- ja ulkopuolella tiilikivikerros, joka on rapattu vuorotellen kahdesta pitkästä ja yhdestä lyhyestä tiilikiven mitasta. -- nämä rauniot ovat luostarin raunioita.

Koska on jo liika myöhä saada niitä säilymään jälkimaailmalle [rakennustöiden vuoksi], käski toht. A. ottamaan paikalta niin monta kuvaa kuin suinkin, mistä vaan voi ottaa, sama muuri ylhäältä ja alhaalta, sivulta jne. Valokuvaaja Schultz on raunioista kokonaisuudessaan ottanut muutamia kuvia, huomenna menee hän ottamaan lisää papan ja minun opastamana. Pitää ottaa paljon kuvia, ’mä kosta hva’ som hälst’.”

Raunioista löytyi myös sata hopearahaa **Albrekt Mecklenburgilaisen** ajalta 1300–1400 -luvun taitteesta. 23.2.1901 Aili Tallgrenin merkinnät toteavat:

muistoja Koroisista

Ruustinnaa saattamassa

Koroisten tilan vanhaisäntä **Matti Heikinpoika Koroinen** (1848–1927) ja nuori isäntä **Frans Laine** (1892–1959) toimittivat päivittäin asioita Maarian pappilassa.

Frans Laine vuokrasi ja viljeli pappilan peltoja lähes kahden vuosikymmenen ajan 1920- ja 1930-luvulla. Hän oli myös **Ivar Tallgrenin** perunkirjoituksen uskottu mies.

Oli selvää, että koko Koroisten väki palkollisia myöten oli saattamassa ruustinna **Jenny Maria Montin-Tall-**

grenia tämän viimeiselle matkalle vuodenvaihteessa 1931.

Ruustinna halusi tulla haudatuksi Raaheen, synnyin-kaupunkiinsa. Haaralan kirkkomaalla hän oli lapse-na viettänyt jopa huolestuttavan paljon aikaa läheistensä hautoilla.

Ruustinnan arkku kuljettiin Raaheen junalla. Sitä varten oli varattu oma vaunu.

Koroisten väki ja suuri joukko muita maarialaisia seisoi Turun asemasillalla hy-

”Työmiesten rautakanget ja porausraudat olivat tehneet tehtävänsä, raunioista ei ollut jällellä enää montakaan kiveä. Tuskin näki jälkeäkään muurista. Lattian jäännöistä juuri purettiin, ja sitä hävitettäessä uurna rahoineen oli löydetty suuren lattiakiven alta 3 korttelin paksuisen multakerroksen peitosta.”

Maarian aarteita

Intohimoisesta harrastajasta oli kehittynyt asiantuntija. Täytettyään 50 vuotta Jenny Maria Montin-Tallgren syventyi pappilan yläkerrassa täysin rakkaalle muinaisharrastukselleen, sukututkimukseen ja muistelmien kirjoittamiseen. Hänen miniänsä, kirjailija **Tyyne Tuulio**, kuvailikin, että ”mamman huone” oli täydellinen museo.

Ruustinna ahkeroi myös Maarian kotiseutututkimuksen parissa. Hän organisoi poikansa, **Mikko Tallgrenin**, kanssa paikannimien keräyksen. Keruutyöhön osallistuivat monet paikkakuntalaiset. Ruustinna itse kokosi Kirveen, Taskulan ja Isoheikkilän nimistön sekä poimi kirkonkirjoissa kylien, talojen ja torppien nimet vuosilta 1680–1880. Lisäksi hän laati tilojen historiikkeja.

Tallgrenit julkaisivat tuloksista vuonna 1918 kirjasen *Maarian pitäjän paikannimistö. I. Mantereen puoleinen osa.*

Aili Tallgren kirjoitti tammikuussa 1921 sisarelleen Anna-Marialle:

”Mamma on eilen vetänyt esiin sohvan täyteen Turun karttoja ja tutkii kaupungin topografiaa. Hänhän kuuluu komiteaan, jonka tehtävänä on jollain lailla merkitä muistorikkaat paikat.”

Jenny Maria Montin-Tallgren kuoli joulukuussa 1931. Oman toivomuksensa mukaisesti hänet haudattiin Raaheen Haaralan kirkkomaahan.

Kulttuuriperhe

Ihmisenä Jenny Maria Montin-Tallgrenissa oli sekä lempeät että tiukat kasvot. Äitinä hän oli voimakas ja sitova.

Pappilan lapset ottivat tiiviisti osaa äitinsä harrastukseen. Turun saaristossa kesää viettäessään perhe huvitteli etsimällä ja mittaamalla muinaisia hautapaikkoja.

Nuorista Tallgreneista kasvoi kulttuurivaikuttajia.

Oiva Tallgren (myöhemmin Tuulio) toimi kielentutkijana ja professorina Helsingin yliopistossa. Aarne Michaël (Mikko) Tallgrenista tuli arkeologian professori.

Anna-Maria Tallgren oli ihailtu ja pelätty kulttuurikriitikko, joka työskenteli 1910–1920-luvulla Helsingin Sanomien kulttuuritoimituksessa ja Kansallisteatterin neuvonantajana.

Kaarlo Tallgren seurasi isänsä jalanjälkiä teologina. Piirustuksenopettaja **Aili Tallgren** oli monitoiminen yhdistysaktiivi. Hän myös hoiti iäkkäitä vanhempiaan ja talletti perheen historiaa.

Tytti Issakainen

Kirjoittajan kokoama elämäkerta Jenny Maria Montin-Tallgrenista ilmestyy kesällä 2011.

Tallgrenin perheestä kertova Ihmisen jälki -näytelmä esitetään 10.–19.6. ja 26.–28.8.2011 2011 Maarian pappilan pihalla. Lippuja myy lippu.fi.

Lähteitä:

Tallgrenien arkistot, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Raahen kaupungin museo

Jenny Maria Montin-Tallgren ja A.M. Tallgren: Maarian pitäjän paikannimistö. I. Mantereen puoleinen osa. Turku 1918. A.M. Tallgren: Montin-suvun esi- ja alkuhistoria. Turku 1933.

saman muistovärssyn: *”Det är ljuvligt att sova i Haarala trädgården.”* On suloista levätä Haaralan puistossa.

Tallgrenin perheenjäseniä on haudattu Maarian kirkkomaahan. Mutta ruustinna lepää *”i Haarala trädgården”* Montinien ja Durchmanien keskellä.

Tytti Issakainen
Ulla Laineen kertoman mukaan. Lähteenä myös Raahen museon ja SKS:n arkistot.

Biopolttolaitos eli Orikedon lämpökeskus (vas.) ja jätteenpolttolaitos kohoavat mäen päällä.

Jätteenpolttolaitos Turku Energian vastuulle

Hanna Nurmi

Orikedolla sijaitseva, vuonna 1975 käyttöön otettu ja 29 henkilöä työllistävä jätteenpolttolaitos on vuoden 2011 alusta siirtynyt Turku Energian vastuulle. Liiketoimintakaupassa siirtyi sekä jätteenpolttolaitoksen liitetoiminta, tuotantokoneistot että tontti. Varsinainen kiinteistö jää edelleen kaupungin haltuun.

Jätteenpolttolaitos on iästään huolimatta edelleen merkittävä turkulainen energiantuotantolaitos sillä se tuottaa lämpöä lähes 10 000 turkulaiselle. Viereinen biolämpökeskus mukaan lukien Orikedolla tuotetaankin vuodessa noin neljännes Turun lämmöstä.

Turun seudulla syntyy vuodessa noin 70 000 tonnia polttokelpoista syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä. Tästä Orikedon laitos pystyy käsittelemään kahdessa polttolinjastossa lähes 50 000 tonnia vuodessa. Polttokelpoista jätettä ei viedä Turussa kaatopaikalle, vaan loput, noin 20 000 tonnia viedään muualle poltettavaksi.

Vaasan hallinto-oikeus on antanut laitokselle toiminta-ai-

kaa vuoden 2014 loppuun saakka, mutta sille on anottu lisäaikaa vuoteen 2017 saakka.

Aktiivinen naapuriviestintä Orikedolla jatkuu

Orikedon biolämpökeskuksen tapauksessa hedelmälliseksi osoittautunut vuoropuhelu alueen asukkaiden kanssa saa luonnollisesti nyt uuden puheenaiheen. Turku Energia on pyrkinyt viestimään avoimesti ja vuorovaikutteisesti Orikedon biolämpökeskuksen toimintaan ja tulevaisuudensuunnitelmiin liittyvistä seikoista, ja samaa periaatetta noudatetaan myös jätteenpolttolaitoksen kohdalla. Tapaamisia asukasyhdistysten edustajien kanssa jatketaan helmikuussa.

Jatkossa jätteenpolttolaitoksen toimintaan liittyvistä asioista tiedotetaan Turku Energian www-sivuilla, josta löytyvät myös laitoksen yhteyshenkilöt. Polttolaitoksella käytönvalvojan laitoksen toiminnasta ja ylläpidosta vastaa edelleen ylikonemestari **Esa Grönroos**. Polttolaitoksen toiminta on organisoitu Turku

Energian lämmönhankintatoimintaan, jonka päällikkönä toimii **Ilkka Syrjälä**.

Ympäristöasioiden jatkuvaa parantamista

Polttoprosessia seurataan tarkasti ja jatkuvatoimisesti. Laitosta on saneerattu ja uusittu säännöllisesti niin, että se täyttää ympäristölupaan kuuluvat vaatimukset. Turku Energia noudattaa jätteenpolttolaitoksen ympäristöluvan velvoitteita. Vuonna 2009 uusittu ympäristöluvassa määriteltiin lupamääräykset ympäristöön vaikuttavista asioista kuten esimerkiksi ilmansuojelusta, päästöjen hallinnasta ja tarkkailusta, meluntorjunnasta, jätehuollosta, kemikaaleista, raportoinneista.

Turku Energian yritys vastuun periaatteet löytyvät internetistä www.turkuenergia.fi/ymparisto. Voit myös antaa meille ympäristöpalautetta sivulta löytyvän palautelomakkeen välityksellä.

Mikko Merisaari, Turku Energia
Kirjoittaja toimii Turku Energian viestintäpäällikkönä

Turun Pientalojen Keskusjärjestö ry:n julkaisema **Turun omakotikirja nyt tarjouskassa hintaan 19 €**

Tiedustelut TPK:n toimistolta puh. 251 8881 tai toimisto@turunpientalot.fi
Nouto toimistolta, Rauhankatu 16 B

Maarian Myllyojalla Tapahtuu

c/o Marja-Liisa Haapa-aho
Paimialantie 374, 20460 TURKU
ks. www.goldenage.fi/ruusuportti
ruusuportti@gmail.com
Tilaisuudet järjestää Ruusuportti ry
Tervetuloa

**WIKLUNDIN
APTEEKKI**

Turun KOTIPESULA

Mattojen ja kodintekstiilien palvelupesula

Ruunikokatu 3
Orikedon postin vieressä
Puh. (02) 238 7799
www.turunkotipesula.fi
kari.karpelin@turunkotipesula.fi

- Nopeasti
- Edullisesti
- Vaivattomasti

Plyysi- ja käytävämatot laakavesipesuna

**Terve-
tuloa!**

**Hyvitämme
vähintään
2000,-**

**autosta kuin autosta
vaihdossa yli 6000 euron
vaihtoautoon!**

Rinta-Joupin Autoliike Oy

Yli 1000 autoa:
www.rinta-jouppi.com

Ma 9-20 • Ti-pe 9-18 • la 10-15
Piiskakuja 10, TURKU p. (02) 281 0281

TURUN OSUUSKAUPPA - SINUN EDUKSESI VARSINAIS-SUOMESSA

Mikä yhdistää yli 120 000 varsinaissuomalaista taloutta? Se on oma osuuskauppa. Turun Osuuskaupan omistajina on jo yli 120 000 varsinaissuomalaista taloutta.

Oma osuuskauppa yhdistää ja tarjoaa palveluja niin arkeen kuin elämän suuriin juhlahetkiin.

Turun Osuuskaupassa olet hyvässä seurassa.

- Sinun eduksesi

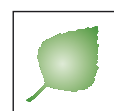
www.tok.fi

Työkaluja toiveiden toteuttamiseen.

Kysy pankista turvallista ja joustavaa rahoitusta elämäsi eri tilanteisiin.

Tule paikallisosuuspankkiin. Se kyllä kannattaa!

LIEDON OSUUSPANKKI

Lieto, Hyvättyläntie 10, puh. 471 1400
Lieto, Aseman konttori, puh. 471 1450
Turku, Hämeenkatu 12, puh. 471 1470

www.liedonosuuspankki.fi

Energiapihvi piilossa – Fortumin taskussako?

Turku on suuren energiaratkaisun edessä. Ratkaisua on valmisteltu ja neuvoteltu kovin salaperäisesti lähinnä vain muutamien vallankahvassa olevien johtohenkilöiden kesken. Saatujen tietojen perusteella noissa salaisissa neuvotteluissa päädyttiin tulokseen, joka sitten vain kertaheitolla meil-le alamaisille, seudun asukkaille, armollisesti ilmoitettiin.

Kysymyshän on seutukunnan energiatuotannon suunnittelusta keskittämisestä Turun Seudun Maakaasu ja Energiatuotanto Oy:lle. Kauniina tarkoituksena näyttäisi olevan Turun talousalueen kuntien energiahankinnan yhteistyön kehittäminen. Seudullinen, alueen kuntien yhteinen energiatuotanto sinänsä tuntuu oikeansuuntaiselta ratkaisulta, onhan alueen kunnilla monia yhteisiä etuja energian tuotannossa ja jakelussa. Tarkoitus vain tässäkin tapauksessa tuntuu pyhittävän keinot.

On pakko kysyä, mikä alueen kunta Fortum Oyj on? Käsitykseni mukaan Fortum Oyj on pörs-siyhtiö, jonka on toimintansa periaatteiden mukaan tavoiteltava aina melkoista kaksinumeroista tuottoprosenttia yhtiön sijoitetulle pääomalle. Miten tällainen osakas, vieläpä enemmistöosakkaaksi suunniteltu, voi olla toteuttamassa kuntien omiin lähtökohtiin perustuvaa, omakustannushintaista energiatuotantoa ja -jakelua? Olisiko paikallaan pudottaa Fortum Oyj kokonaan pois suunnitelmasta, ettei turkulainen veronmaksaja joutu pian tiensä päässä olevan Naantalın kivihiilivoimalan uusin-sinnan tai peruskorjauksen maksu-mieheksi?

Turku Energian toimitusjohtaja Risto Vaittinen selvitteli valtuuston kokouksessa 24.1.2011 energiajärjestelyjen suunnitelmaa. Esitys oli hyvin teknologinen tera- ja gigawatteineen. Monikohan valtuutettu

tuossa tehokkydissä pysyi mukana. Niinpä valtuustossa kuultiin yllättävän paljon epäilyjä ja kritiikkiä selvitetystä suunnitelmasta. Miksi esimerkiksi konsernijaostolle aikaisemmin esitelty suunnitelma kertoi Fortumin vain 42,5 %:n osuudesta, kun se salaisissa jatkoneuvotteluissa kohosikin sitten 50,5 %:iin. Miksi valtuustolle esiteltiin vain yksi ainoa ratkaisumalli? Päättäjillekin tulee antaa mahdollisuus todellisen vertailun perusteella valita useammasta suunnitelmasta. Fortum-vetoisen suunnitelman perustelulaskelmat tulee saattaa asiantuntijoiden, muiden kuin suunnitelman tehneiden, tarkasteltaviksi.

Turku Energia on osakeyhtiö, jonka toiminnan tuloksellisuudesta viime vuosilta tulee saada paremmat tiedot, kuin mitä kaupungin tilinpäätöskirjassa kerrotaan. Miten eri toimintasektorien talous on mennyt. Onko Turku

Energian johdolla huoli joidenkin toimintojen tappiollisuudesta. Tietojeni mukaan kaukolämpösektori on kyllä tehnyt hyvää tulosta. Siksi on paikallaan kysyä, miksi se nyt ilmeisesti kytketään Fortumin hallinnoimaan monopoliin? Pyritäänkö suunnitellulla energiaratkaisulla peittelemään joitakin epäonnistumisia?

Turun kaupungin on nyt tartuttava virallisesti asiaan ja selvitetävä perusteellisesti siihen liittyvät kiemurat. Turku Energia Oy on Turun kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Sen puuhaamat asiat kuuluvat kaupunginhallituksen konsernijaoston toimivaltaan ja otto-oikeuden kautta myös kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittelyyn. Nyt tulee mielestäni ottaa parin – kolmen vuoden mietintäaika, jotta saadaan tieto uusien ydinvoimaloiden vaikutuksesta sähkömarkkinoihin Suomessa.

Turun on päättäväisesti otettava tämä tärkeä alueellisen energiatuotannon ja -jakelun hoito omiin käsiin. On perusteellisesti selvitettävä ulkopuolisia kuin myös Turku Energian organisaatiossa olevia useita asiantuntijoita apuna käyttäen, missä suunnitellun energiaratkaisun pihvi oikein on. Eihän se vain ole Fortumin taskussa!

Pentti Kosonen
professori, emeritus
Turun kaupungin-
valtuutettu

Wc-, käsi- ja muut pehmpaperit, henkilöhygieniatuotteet. Kaikki siivousaineet – ja välineet. Hyvät ohjeet kaupanpäälle. Nouda tai tilaa. Yrityksiin rahtivapaa toimitus.

SIISTI-PISTE OY
Orikedonkatu 23, 20380 TURKU
02-2510 231
Avoinna ark. 7.30–16.30

**siisti
piste**

Tukku- ja vähittäismyymälä

www.siistipiste.fi

**PARTURI
KAMPAAMO**

28.2.–20.4. oppilastyötä
25 % alennuksella!
Soita ja varaa aika
Jaanalta!

Punatukku

Avoinna:
ma-ti-to-pe 9–17
ke 10–19
la 9–14

Maija Lehtiö
Halisten liikekeskus
Gregorius IX:n tie 8
20540 Turku
Puh. (02) 2370 656
Gsm 040 5112 313

Topinojan jätekeskus palvelee aamusta iltaan!

Topinojan jätekeskus vastaanottaa muun muassa siivouksen ja remontoinnin jätteitä. Lisätietoa lajittelusta ja vastaanotoista TSJ:n palvelunumerosta.

Topinojan jätekeskus

Pitkäsaarenkatu 7, Turku ☎ 020 728 2130
Avoinna arkisin klo 6.30–21

Lajittele kodin jätteet kierrätykseen ja hyötykäyttöön!

- suurikokoinen metalliromu, pienet puhtaat maakuormat, hiekoitushiekka sekä puhdas puujäte, risut ja kannot vastaanotetaan kotitalouksilta maksutta
- pintakäsitelty puujäte 7,50 e/m³
- ikkunalasi: puitteeton 0 e, puitteilla 2,50 e/kpl, lasiovi 5 e/kpl
- saniteettiposliini: lavuaarit 5 e/kpl, wc-tuolit 10 e/kpl
- huonekalut: suurikokoiset 12,50 e/kpl, pienet 7,50 kpl
- bitumi < 100 kg erät 8 e, > 100 kg 125 e /tonni
- asbesti < 100 kg erät 10 e
- puhdas muovi 12 e/m³ • polttokelpoinen jäte 22 e/m³
- loppusijoitettava kaatopaikkajäte: 29 e/m³

Vaaralliset jätteet (eli ongelmajätteet), sekä sähkö- ja elektroniikkaromu otetaan kotitalouksilta vastaan maksutta.

TSJ ☎ 0200 47470
www.tsj.fi

**TERVETULOA
SUOMALAISELLE
KATSASTUSASEMALLE**

MÄÄRÄAIKAISKATSASTUKSET:

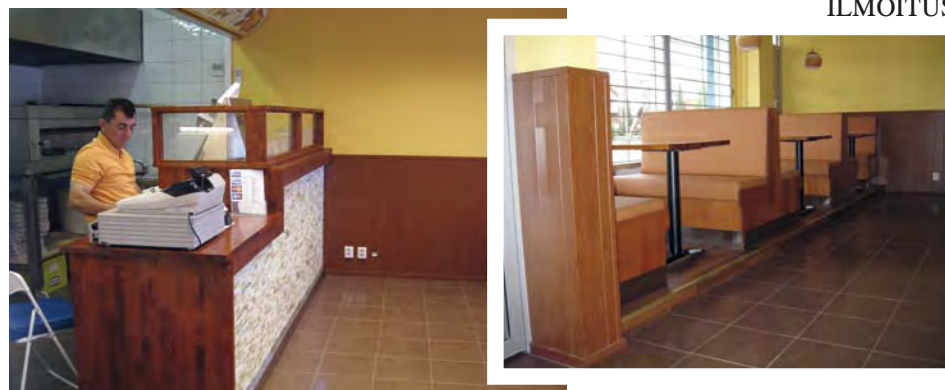
Henkilö- ja pakettiautot 45,-
Kuorma-auto alk. 60,- Peräv. alk. 40,-
PAKOKAASUMITTAUKSET:
bensa 15,- OBD 10,-
diesel 25,-

WP-Katsastus Oy
Tuulissuontie 34, LIETO,
puh. (02) 436 4300 www.wp-katsastus.fi

Av. ma-pe
klo 8-17

ILMOITUS

Hallis Kebab Pizzeria on laajentunut ja uudistunut täysin! Ilmastoituja asiakaspaikkoja on 30 ja pihalla 300 ilmaista pysäköintipaikkaa. Lounasaika on arkisin klo 10–14 ja silloin kaikki normaalit pizzat ja kebabit maksavat vain 5 €. Jos tilaat lounasaikaan vähintään 5 annosta työpaikalle tai yritykseen, on kuljetus ilmainen.

Vuonna 2009 Hallis Kebab Pizzeria oli Turussa ja Turun alueella siistein kebab-pizzeria! Kaikki maksuvälineet: kännykkä, lounasseteli, kortit, käteinen.

Tervetuloa herkuttelemaan!

Hallis Kebab Pizzeria Gregorius IX:n tie 8, 20540 TURKU
Puhelin: (02) 244 4474 <http://halliskebab.pizzaonline.fi>

Sakari Forsman 10 v.

terveydeksi!

Kokin harakiri

Jumbojetin lento oli kestänyt nelisen tuntia. Oltiin Siperian yllä matkalla Tokiosta Kööpenhaminaan. Turistiluokassa istuva Ken, japanilainen kahden lapsen isä, tunsivat vatsanpohjassaan kouristuksen. Kolmivuotias Noriko piirteli värityskirjaan koukeroitua vahakynällä. Kenin siinä kuunnellessa vatsaansa, Noriko oksensi piirustuskirjansa päälle. Lentoemäntä oli sopivasti lähellä ja riensi apuun. Oksennus korjattiin pois pikavauhtia.

Kenin vatsa kouristi uudelleen ja hän päätti käydä vessassa. Turistiluokan WC oli kuitenkin varattu. Siinä odotelleessa kouristukset tihenivät nopeasti. Samalla hänen Yoshie-vaimonsa toi Norikoa vauhdilla WC:n suuntaan. Onneksi WC vapautui juuri sillä hetkellä iäkään japanilaisrouvan tullessa ulos. Ken tempaisi Norikon syliinsä ja samalla kuului Norikon hameen alta purina ja ruskea velli valui Norikon reisiä pitkin Kenin käsille.

Ken melkein heitti tytön takaisin Yoshiele ja oksensi rajusti WC-pyttyyn ehtimättä edes sulkea WC:n ovea. Hän vaipui polvilleen ja oksennukset seurasivat toisiaan. Nyt myös Yoshien vatsa kiersi. Vessan ovelle oli kertynyt jonoa. Jonoa oli vessoissa käytävän toisellakin puolella. Ja koneen edessä. Ja takana. Jonoissa seisoi kymmeniä ihmisiä, kalpeina ja pahoinvoivan näköisinä oksennuspussit kädessä.

Jumbojetin katastrofi on julkaistu arvostetun Lancet-tiedelehden palstalla vuonna 1975. Yli puolet matkustajista, 196 henkilöä, sairastui seuraavan parin tunnin aikana oksennus- ja ripulitautiin 10 kilometrin korkeudessa. Kaiken takana olivat aamiaivoileivät, jotka oli nautittu lennon alussa. Tokiossa leivät valmistaneen kokin käsissä oli ollut märkärupi. Ruven aiheuttaja, stafylokokkibakteeri, oli istunut 350 makkaraleipään, joissa se kasvoi iloisesti ja tuotti oksennukset ja ripulit aiheuttavaa toksiinia.

* * *

Nykyään lentokoneiden ruoka on turvallista ja sitä valvotaan tarkasti. Tällaisen katastrofin ei luulisi olevan mahdollinen nykypäivänä. Siksi yllätyin kun näin otsikon viime vuoden lopulla eräässä tiedelehdessä. Bostonista Los Angelesiin matkannut lento-

kone joutui tekemään välilaskun Chicagoon, kun osa matkustajista sairastui oksennus- ja ripulitautiin.

Koneessa oli matkaseurue, joka oli ilmeisesti saanut ennen lentoa jostain ravintolasta noroviruksen aiheuttaman ruokamyrkytyksen. Suurin osa 40 henkeä käsittäneestä seurueesta alkoi oksentaa ja ripuloida koneessa. Koneen kapteeni päätti keskeyttää lennon ja jättää sairastuneet Chicagoon. Sen jälkeen kone jatkoi matkaa Los Angelesiin. Myöhemmin todettiin, että terveistä koneen matkustajista joka kymmenes sairastui ripuliin parin päivän sisällä. Vaikka tartuntaa ei saatukaa lentokoneen ruoasta, norovirus oli ehtinyt tarttua sairastuneista terveisiin matkustajiin.

Sairaita matkustajia lentokoneissa on runsaasti, sillä lämpimän ilmanalan turistikohteissa ripulitautiin saa parhaimmillaan joka toinen matkailija. Ripuleja riittää siis vaikka kotiin tuotavaksi. Siksi hyvää käsihygieniää kannattaa noudattaa vielä kotimatalla lentokoneessa.

* * *

Tuohon ensin kerrottuun tarinaan kuuluu hurja loppu. Japanilaisen kokin kuollessa, että hänen tulehtunut ihottumansa oli aiheuttanut jumbojetissä katastrofin, hän meni ja teki harakirin, itsemurhan vanhaan japanilaiseen tapaan leikkaamalla vatsa miekalla auki.

Pentti Huovinen

Kirjoittaja on Röntämäessä asuva lääkäri ja professori.

KIINTEISTÖ
KEETAPPI LKV

Kristian Lindqvist 0400 505 887, Niuskalankatu 2, 20380 Turku
kristian.lindqvist@kiinteistoetappi.fi

TURVAA TULEVAISUUTESI

Hanki asunto Turun Kuninkaanlaakson vapaarahoitteisesta B-talosta, palveluiden turvaamaa huoletonta asumista

VIIMEISIÄ ASUNTOJA VIEDÄÄN, NYT ASUNTOKAUPOILLE

Kuninkaanlaakson Senioritalot ovat ainutlaatuinen asuinkohde Turun Länsikeskuksen kupeessa, Kuninkaanlaaksossa. Korkeatasoiset asunnot on suunniteltu helpotomiseksi ja esteettömiksi. Ne soveltuvat hyvin ikäihmisten ja liikuntarajoitteisten asumiseen. Senioriasunto on vakaa turvallinen sijoitus, jonka arvo kasvaa. Voit myös hyödyntää hankinnassa edullista yhtiölainaa. Senioriasunto Kuninkaanlaaksossa antaa enemmän.

- mahdollisuus 24 h turvapalveluun
 - kaupat ja monopuoliset palvelut lähellä
 - hyvät bussi- ja liikenneyhteydet
 - luonnonläheinen ympäristö, ulkoilu- ja kuntoilumahdollisuuksineen
 - Kuninkaanlaakson hoivapalvelukeskus sijaitsee samalla tontilla
3 krs	1h+kt+alk	36,5 m²	Mh. 60.590 €	Lo 67.160 €	Vh. 127.750 €
4 krs	2h+kt+kph	42,5 m²	Mh. 67.800 €	Lo 78.200 €	Vh. 146.000 €
1 krs	2h+k+kph	51,5 m²	Mh. 57.165 €	Lo 94.760 €	Vh. 151.925 €
2 krs	2h+k+kph	53,5 m²	Mh. 67.410 €	Lo 98.440 €	Vh. 151.925 €

kiinteistoetappi.fi

Yllätysten laturetki

Yhdellä ainoalla sauvantyönöllä saimme tänään liu'uttua metsänreunastamme Aurajoen penkereelle saakka. Mielensä kiitimme häntä, joka oli käynyt avaamassa valmiin ladun viettävän peltoaukean yli. Epäiltiin, että kiitos kuuluu opettaja Mattilalle, joka yhä on kylämme esimerkkikansalainen vaikka se vääräys oli hänenkin nähtävä, että Paimalan koulu lopulta lakkautettiin sitkeän puolustustaistelun jälkeen. Koulukiinteistö on tarjottu runsaat sata tonnia eikä hinta taida siitä kauheasti nousta vaikka kiinteistölaitos koettaa kinuta korotusta. Kiinteistön ylläpitokustannukset vaan juoksevat ja taksiryttäjät saavat tienestää, kun kylän lapsia kuskataan isompiin kouluihin.

Jokijäällä odotti toinen iloinen uutinen. Sinne oli ilmestynyt moottorikelkalla ajettu latu-ura. Liekö asialla ollut Liedon Parman huru-ukkojen partio. Lehdessä luki, että Turun liikuntatoimi ei jaksa pitää jäälatuja auki, kun kelkat juuttuvat sohjoon. Viikkojen ajan herahtikin suksen alta esiin silkka vesi, kun suhautimme jäälle. Loskaa piisasi, vaikka pakkasta oli välillä runsaasti toistakymmentä astetta. Nyt oli uoma kuivahtanut ja vanhat pertsalankut lämhtelivät iloisesti, kun lykimme Vanhannan ohi kohti Vääntelänkoskea. Hiihtolenkillä käy aina niin, että parikymmentä ensimmäistä minuuttia tuntuu nihkeältä. Sitten endorfiinit alkavat jyllätä ja puolitoistatuntinen hien irrotus tuntuu upealta.

Retken kolmas yllätys ei ollut myönteinen. Tuuli liehtoi luoteesta ja kantoi kotia kohti sujuttelevan partiomme neniin makeaa mädäntynyttä löyhkää. Topinoja haisi! Juuri, kun olimme tuudittautuneet siihen, että naapurimme on isokokoinen mutta hyvätapainen. Vaikka kaatopaikan alue on laajentunut, ei takavuosien äklöä hajuhaittaa juuri enää ole esiintynyt. Eikö niiden hajujen pitänyt häipyä sinne Kakolan kallioon eikä tulla uutta vankilaa ja meitä sen naapureita vaivaamaan? Availin Turun Seudun Jätehuolto Oy:n nettisivut ja huomasin, että yläkulmassa oli osio Kysy-ilmoita-anna palautetta. Siellä olisi voinut lähettää risuja ja ruusuja. Ajattelin ensin kirjoittaa valituksen, mutta annoin sitten olla. Kun oli niin mukava lenkkikin.

Markku Heikkilä

SAUTILA OY

Turkulainen kuljetusyritys
kolmannessa polvessa

- Vaihtolavakuljetukset • Vaihtolavojen vuokraus • Koukkuvaihtolavakuljetukset yhdistelmäautoilla max. 120m³ • Sepeli-, sora- ja multatoimitukset • Lumiurakat
- Teiden kastelut • Nosturiauto kappalevarakuljetuksiin • Lavettikuljetukset • Kaivuupalvelut
- Maa-ainesten kuormausta • Pyöräkuormaajapalvelut

Riimukatu 11, 20380 Turku Puh. (02) 242 6416 Fax (02) 242 6335
0400 221 314 0400 221 316 email: sautila@sautila.com www.sautila.com

RAKENNUSLEVYJÄ vuodesta 1970

Luotettavaa ja hyvää palvelua,
nopeasti ja ammattitaidolla

Sahaus-
palvelu

LEVY-JAATI OY

Autokatu 2, Turku puh. 253 9200, fax 277 0990
email: levy-jaati@pp.nic.fi

Avoinna ark. 8–17

HUOLLOT JA KORJAUKSET
KAIKKIIN AUTOMERKKEIHIN.
MYÖS ILMASTOINTIHUOLLOT JA
DIAGNOSTIIKKATESTAUKSET.

AUTO-SALO

Kärsämäentie 4 Turku
Puh. (02) 2539 331

Pullervo Pöllön tarinoita

Pullervo salapoliisina

Heippa kaikki kaverit! Nummen kirjaston yövahti haluaa taas tulla seuraanne, kiva tavata tuttuja! Yleensä päiväni kuluvat nopeasti, kuin siivillä, sanotaan ja sehän pitää paikkansa koska olen pöllö ja pöllöillä on siivet. Minä nukun päivisin melkein aina, siinä se aika kuluu.

Yhtenä päivänä kävi niin hassusti, etten saanut unta ja vähän tarkkailin kirjaston hommia. Muistatte varmaan, kun viimeksi yritin vaihtaa ammattia enkä oikein keksinyt, mitä tekisin. Piilostani jännityskirjahyllystä keksin yhtäkkiä, että ryhdyn salapoliisiksi. Salapoliisi ratkaisee kaikenlaisia arvoituksia, kuten katoamistapauksia ja sieppauksia ja sellaista. Minähän löysin Kissan, muistatte varmaan joten selvästi minulla on kykyjä salapoliisiksi. (Tässä välissä Kissa halusi mouruta vastalauseen ja sanoi itse löytäneensä kotiin.) Löytö mikä löytö, lopputulos oli kuitenkin salaisten kykyjeni ansiota.

Samana päivänä kirjastossa tuntui olevan aika tohina kadonneen kalastusvälineen löytämiseksi. Se väline liittyy jotenkin verkkoihin, tiedon verkkoihin, sitä tarvitaan jotta voi käyttää tietokonetta. Muistatte varmaan senkin, kun ihmettelin tätä verkkokalastusta joskus nuorena pöllönä. No, sellainen litteä väline oli hävinnyt. Välineen nimi oli minusta jotenkin hankala, liittyi hyllytykseen.

Olen oikeasti ylpeä kun tiedän, että kirjojen hyllyyn laittamista sanotaan kirjastossa "hyllytykseksi". Hyllytyksessä voi käyttää suojia käsissä, hansikkaita eli hanskoja. Tätä ette varmaan tiedäneet. Ne hyllytyshanskat tulivat mieleeni siitä esineestä. Hyllytyshanskoissa taas on samaa kuin nuorten osaston asiakkaisissa.

Nimittäin näppyliitä.

Nyt muistan: näppäimistö oli se sana! Näppäimistö oli kadonnut. Ihmettelin vähän kirjastolaisten tohinnaa ja kuhinaa. Mikseivät kysy minulta. Minulla on aika tarkka tieto missä se näppäilyväline on.

Mutta en kerro.

Valvon öisin ja silloin joskus kirjojen hahmot tulevat juhlimaan kirjastoon. Minun pitää aamuisin saada kaikki takaisin kirjoihin ja aina se on onnistunut. Yhtenä yönä oli kyllä kovaa kiirettä. Viime tipassa sain Risto Räppääjän kotiinsa. Risto oli vähällä karata ulos ja siinä häntä ohjattessani törmäsin kirjaston välioveen. Lasi-ovessa oli liimattuna oransseja palloja.

Niitä palloja näkyy kaikkialla. Kirjaston katolla asustava Herra Harakka kertoi kuulensa kovaa pauketta ja nähneensä välkettä yhtenä iltana. Muut harakat olivat selittäneet hänelle, että kotikaupunkini on nyt kult-tuuri-pää-kaupunki. "Meillä on käynyt tuuri, kun meillä asuu kulttuuri", laulavat lapset. Mitähän se kulttuuri oikein on? Vielä vaikeampi sana kuin näppäimistö.

Minusta se kult-tuuri liittyy kultaan. Ja "tuuri" on onnea ja hevosenkenkä. Kultainen hevosenkenkä! Kultatuuri! Upea kultainen paikka oleskella, ostella ja olla onnellinen. Sitä ne pallot varmaan tuovat minulle ja muille kavereille, onnea! Onnea meille kaikille kultaiseen kaupunkiin toivoo Pullervo!

Maikku

Tussari

Nimi viittaa kahteenkin aiheeseen: ammuntaan ja mäenlaskuun.

"Tussari" oli poikien itsensä valmistama kivääriä tai pistoolia muistuttava ampu-ma-ase. Monet vakavat onnettomuudet se on poikien keskuudessa aiheuttanut. Minulla ei ole selvää käsitystä siitä, mitä ruutia niissä käytettiin. Olisiko se ollut sitä silloin kuuluisaa "hullunkruutia", minkä sekoitteen sen ikäluokan pojat kyllä hallitsivat. En muista, että meidän poikasakillamme olisi kellään ollut "tussaria". Sen kyllä jo nyt uskaltaisi tunnustaa, jos olisi ollut. Meitä vanhemmilla pojilla muistan sellaisen nähneeni, kun kaveri yritti tiputtaa sillä oravaa. Orava läksi, eikä jäänyt odottamaan toista yritystä. Edellisenä iltana oli kissalle, jossain ladossa, kuuleman mukaan käynyt samoin. On siis niin, että "tussari" aseena on vaarallisempi ampujalle kuin ammuttavalle. En kyllä muista Halisten pojille käyneen sen kanssa pahempaa vahinkoa. Se siitä "tussarista".

Oli toinenkin "tussari". Se oli hiihtomäkeen lumesta tehty hyppyri. Meillä se kulki "tussarin" nimellä. Niitä rakennettiin, jos mäki oli sen verran jyrkkä, että siitä sai riittävän vauhdin. Mitä korkeammaksi se rakennettiin, sen pidemmälle siitä tietysti hypättiin. Se oli hyvä rakentaa suojasäällä, niin lumi pysyi koossa ja "tussarista" tuli vahva.

Ehkä pidemmälle hypättäviä hyppyreitä oli Kuralan kohdalla jokirinteellä. Sieltä kalliolta alas Aurajoen jälle löytyi mäki, joka ilman hyppyriäkin oli riittävän vaativa laskettavaksi.

Niissä maisemissa kerran serkkuni Keijon kanssa laskimme iltahämärissä. Olimme kait siinä vuoden, parin verran rippikouluiän ohittaneita ja kumpikin jo ansiotyössä. Siellä jokitörmällä oli kunnollinen "tussari". Siitä lensi aika pitkälle. Olimme siitä jo pari kertaa laskeneet. Keijo oli laskuvuorossa ja hyppäsi oikein kunnan hypyn. Katselin alhaalta vähän kauhistuneena, kun Keijo tömähti sukset pystyssä selkää edellä mäkeen. Kyselin hänen vointiaan. Hän vain totesi, ettei pahemmin käynyt. Minä laskin vielä kerran ja lähdimme hiihtämään kotiin päin.

Seuraavana iltana menin taas hänen luokseen tarkoituk-sella etsiä hiihtokaveria. Keijo alkoi kysellä, missä olimme edellisenä iltana olleet ja kenen kanssa. Hän oli yöllä joutunut käymään lääkäriässä kipujen tähden. Kova oli ollut tä-rähdys, jonka hän oli hypystä saanut.

Siihen aikaan myös suket tahtoivat katkeilla, ainakin minulta. Siteen etupuolet tapahtunut katkeaminen paikattiin pelinpalalla ja pienillä nauloilla. Takaosaa ei juuri paikkailtu. Toinen suksi jäi vain katkeaman verran lyhyemmäksi.

Eipä tämä toinenkaan "tussari" ihan vaaraton ollut.

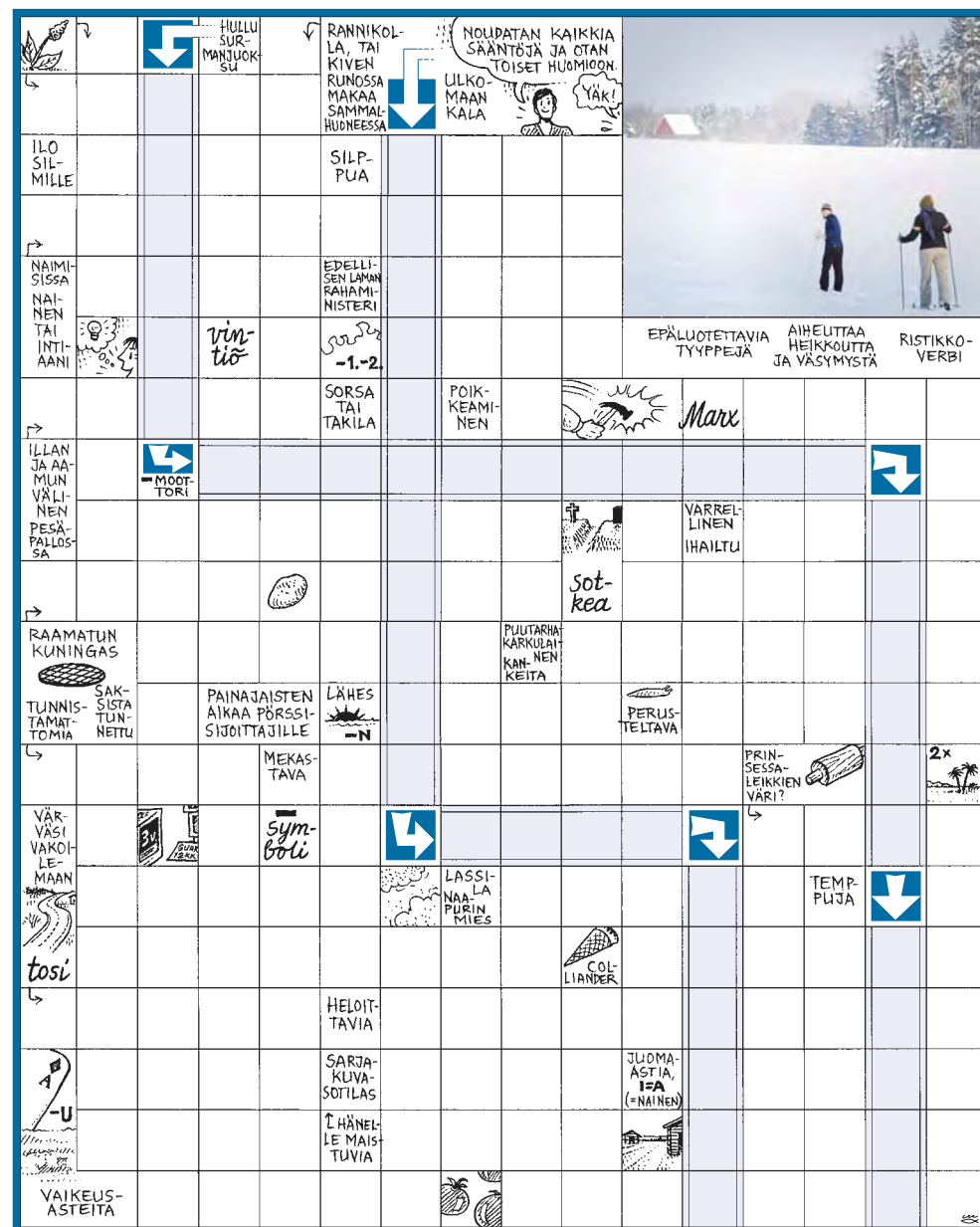
Aulis Katajamäki

Aulis Katajamäki on syntyperäinen Halislainen ja asunut täällä 70 vuotta. Nykyään hän asuu Uttamolla.

KoroiSet-ristikko

Ristikon laatija: Erkki Kiiski

Ristikun oikea ratkaisu löytyy osoitteesta www.koroinen.fi

Lakipalvelu Leinonen

Puh 040 7425 061

LPL

Villaringin osanottajia tutkimassa erilaisia lankoja ja villatuotteita.

Suomenlampaan villalankoja ja lapsasia.

Tasalaatuista, kiiltävää, kaunista karitsanvillaa.

Suomenlampaan villa on erityislaatuista

Suomessa on vajaa 60 000 aikuista lammasta, joista pääosa on suomenlampaista tai niiden risteytyksiä muiden rotujen kanssa. Valkoisia lieene vielä enemmistö, vaikka viimeisten kymmenen vuoden aikana värillisten, mustien ja ruskeitten, määrä on lisääntynyt tuntuvasti. Hyvin lähellä suomenlampaan ominaisuuksia oleva kainuunharmaa on monine harmaan eri sävyineen lisännyt suosiotaan.

Lampaista viidesosa on tuotostarkkailussa. Näistä suomenlampaista on kolme neljännestä ja niiden lukumäärä on koko ajan nousussa. Merkillepantavaa on huomattava katraskoon kasvu. Maailmalla suomenlammas (Finn-sheep) tunnetaan hyvistä hedelmällisyydestään.

Suomenlammas kuuluu suomalaisiin alkuperäis- lammascarotuihin aivan kuten kyytöt ja lapinlehmät nautapuolet. Vielä 1950-luvulla meillä oli yli miljoona lammasta. Suurimmat lammasmäärien pudotukset tapahtuivat 60- ja 70-luvuilla. Tänä suomenlammas,

kainuunharmaa ja ahvenanmaan lammasta ovat mukana harvalukuisuutensa tähden kansallisessa geenivarahjelmassa, jonka yhtenä tehtävä on säilyttää eläviä eläimiä geenipankissa.

Raakavillaa tuotetaan arviolta 90 000 kg, joka kehrätään karsta- ja kampalangoiksi tai valmistetaan huovutusvillaksi ja hahtuvalan gaksi pääasiassa noin puolenkymmenessä kehräämössä.

Lampaanvilla on ilahduttavasti tullut muotiin käsillä tekemisen siivittämänä ja monien sukka- ja myssykampanjoitten myötä. - Hy-

vä niin, mutta myymälöistä ostettavat langat harvemmin ovat puhdasta suomalaista villaa.

Huovutusinnostus jatkaa kasvuaan. Huovutusvillan trendikkäät värisävyt houkuttelevat askartelemaan niin koululaiset kuin kansalaisopistot ja kutomapiirit.

Harva tietää, että villaa käytetään käsityömateriaalin lisäksi esimerkiksi akustisissa levyissä, öljynimeytysmateriaaleissa, jopa luotusuo-

Kiharaa, kiiltävää, pehmeää, joustavaa

Suomenlampaan erityisominaisuuksia ovat villan kiharuus, kiilto, pehmeys, keveys, joustavuus ja laaja värikirjo. Villa on keskihienoa ja sillä on hyvät huopumisominaisuudet. Nämä ominaisuudet ovat tehneet siitä halutun raaka- aineen käsi- ja taideteollis-

suudessa. Suomenlampaan villan hienous, pehmeys ja kiilto ovat myös kansainvälisesti herättäneet huomiota. Hienoin suomenlampaan karitsanvilla on aivan tunnetun merinovillan tasoista.

Tutkimustulokset osoittavat, että villan eri ominaisuuksissa on runsaasti perinnöllistä vaihtelua, joten lampaan kasvattajilla on valinnan avulla hyvät mahdollisuudet parantaa villan laatua. Tarkkaa villan hienoutta ei käsin tunnustelemalla saada selville. Mikroskoopiakaan ei enää tarvita, sillä uusia laitteita on kehitetty hienouden tarkkaan ja nopeaan määrittämiseen. Kuidun hienous on hyvin periytyvä ominaisuus, joten mahdollisuudet nykyistä hienomman villan tuottamiseen ovat olemassa.

Lampaan jalostuksessa on päätavoitteena hyvä lihatuotos ja lihakuus. Tutkimuksissamme on osoitettu, että villan ja lihan tuottaminen samanaikaisesti eivät ole ristiriidassa keskenään, joten meillä voitaisiin suomenlampaan jalostuksessa huomattavasti enemmän ottaa huomioon myös villaominaisuudet.

Hienovillasta on moneksi

Kuidun laadulla on yhä suurempi merkitys erikoistuotteiden markkinoiden kehittämisessä. Täten on tärkeitä panostaa korkealaatuisen villan tuottamiseen. Markkinoilla kaivataan vaihtoehtoja. Suomenlampaan karit-

sanvillan talteenottoa pitäisi lisätä. Hienovillatyypin kehittäminen suomahtolisuuksia jalostaa villa erikoislangaksi ja edelleen uusien innovaatioiden tuottamiseen markkinoille lisäarvon saamiseksi. Hoivasektori on eräs varteetotettava alue laadukkaasta villasta kehitettävälle tuotteelle.

Suomalaisen villan mahdollisuuksia tekstiiliteollisuuden raaka-aineena kartoitettiin useita vuosia sitten, mutta ongelmaksi muodostuivat villan pieni volyymi ja hinnan lisäksi epätasainen laatu. Raakavillalle tulisi vähitellen saada kehräämöhin yhteinen luokituskäytäntö ja sen myötä hinnoitteluperusteet.

Villalle aikoinaan maksetun tuotantotuen loppuminen EU:hun liittymisen myötä vähensi lampureitten kiinnostusta villan laadun kehittämiseen. Kehräämöitten villasta maksama hinta tuskin kattaa keritsemiskustannuksia. EU:ssa ei villaa edes tunnusteta maataloustuotteeksi. Villan tuotanto-palkkiosta ei kukaan rohke- ne hiiskahtaakaan tänä päivänä!

Tietoa tarvitaan erityyppisten ja erituisien villojen ominaisuuksista, jotta voidaan suunnitella sopivia tuotteita. Koekehruilla voidaan selvittää, minkälainen villa soveltuu parhaiten eri lankalaaduille.

Jos meillä kyettäisiin lajittelemaan villa jo tiloilla parhaasen ykkösluokan villaan ja erikseen ns. kakkösluokan

villan huomioiden eri rodot, niin kehräämöissä olisi mahdollista ottaa huomioon villan käyttötarkoitus. Kaikki villa tulee saada hyötykäyttöön.

Suomenlampaan villasta brändituote

Meillä ei ole monista hyvistä yrityksistä huolimatta kyetty kallisarvoisen aarteemme suomenlampaan villakuidun erityisominaisuuksien hyödyntämiseen ja brändäykseen rekisteröidyksi tuotemerkeiksi.

– Valitettavasti siihen ei päästä ennenkuin koko villaketju on saatu toimivaksi villan tuotannosta lammastilalta lopputuotteiksi asti. Esimerkkiä voidaan ottaa kyytönmäidosta, josta tullaan valmistamaan gourmet-tuotteita, herkkujuustoja.

Suomenlampaan villa tulee saada kuluttajien tietoisuuteen ja siitä tehty tuotteet markkinoita houkutteleviksi lopputuotteiksi. Yhä useampi kuluttaja on tänä päivänä kiinnostunut ostamansa lihan alkuperästä, sama tulee koskemaan myös villaa. Lisäarvoa syntyy kun on jaettavissa tietoa siitä miten eettisesti ja ekologisesti villa on tuotettu ja käsitelty.

Villa – älykäs, luonnollinen ja tekninen. Näin on villaa luonnehdittu. Siinä on haastetta uusille innovaatioille koko villaketjussa.

Marja-Leena Puntila
MMM agr.
marja-leena.puntila@surffi.net

Suomenlampaitten värikirjoa.

Koko kylä kasvattaa

Turku lienee lapsirakas paikka. Joka vuosi Turussa syntyy n. 2000 lasta. Turkulaiset vanhemmat tukevat aktiivisesti lasten koulunkäyntiä ja ovat mukana lasten harrastuksissa. Viimeaikojen uutisten valossa joskus tuntuu, että lapset ja nuoret jäävät kiihtyvän maailman menon rattaiden väliin. Turvallinen ympäristö kuuluu jokaisen lapsen ja nuoren oikeuksiin. Mitä pitää tehdä paremmin?

Jos vertaan omaan lapsuuteeni maaseudulla 1960-lukuun, väitän, että me vanhemmat olemme omien lapsiemme kanssa aikaisempaa enemmän. Varsinkin isät ovat parantaneet aikaisemmasta; he leikkivät, harrastavat, hakevat ja vievät lapsia päiväkotiin, kouluun tai harrastuksiin. Toisaalta väitän, että lapset saavat aikuisten aikaa vähemmän kuin ennen. Eli vaikka käytämme aikaa omien lapsiemme kanssa enemmän, tuloksena syntyy kuitenkin vähemmän.

Pikkutyttönä Perniössä juoksimme pihalla keskenämme. Silti tuntui siltä, että aina riitti joku valvova silmä meidänkin suuntaamme. Oliko se naapurin tati vai

setä, postinkantaja, kerhotoiminnan ohjaaja, ei sillä väliä. Koko kylä kasvatti ja asetti rajoja. Perheisiin kohdistuvien odotusten ja vaatimusten muuttuessa on vastuullisen aikuisuuden merkitys tullut entistä tärkeämmäksi. Lapset ja nuoret tarvitsevat aikuisia, joiden suhde lapsiin on läheinen ja keskusteleva ja jotka kykenevät määrittelemään oikean ja väärän, asettamaan selvät rajat ja viitoittamaan lapsen kasvulle suunnan. Lapsi ei tukehdu rajoihin, vaan ne luovat turvallisuutta arkielämään.

Turun paras voimavara tulee olla turkulaiset ihmiset, yhteisöt ja yritykset itse. Turun kaupungin tehtävä on luoda toimintaedellytykset aktiivisille toimijoille. Me kaikki olemme tärkeitä: niin harrastajat, vetäjät, valmentajat, vanhemmat, kaverit, serkut, kummit, tädit, sedät ja isovanhemmat. Tarvitaan myös hyvää yhteistyötä kotien, koulun, seurakunnan, liikuntaviraston ja harrastetoimijoiden, kulttuuritoimen, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon välillä. Loistava esimerkki onnistuneesta yhteistyöstä on Nappulaliiga-toiminta, jossa oma poikanikin pelaa. Hyviä esimerkkejä

on Turku täynnä: alueelliset varhaisnuorten kerho- ja harrastetoiminta, liikunta-mahdollisuudet.

Huolenpitoa ei voi ulkoistaa valtiolle tai kunnille, vaan se on meidän kaikkien tehtävä.

Perhe on välittämisen perusyksikkö, olkoon se sitten pieni, suuri tai uusioperhe. Yhdessä on tuettava toinen toisiamme niin, että asiat tulevat hoidettua myös heillä, jotka eivät siihen omaehtoisesti kykene. Perheessä lapsella on oikeus olla lapsi ja aikuisten on uskallettava olla aikuisia. Äidillä, isällä ja muilla lasta lähellä olevilla aikuisilla on oltava mahdollisuus aitoon vanhemmuuteen ja heitä on tuettava ottamaan ja kantamaan vastuu perheestään.

Arki eletään ja koetaan pääosin perhesuhteissa, joissa ydinperhe ei ole enää ainoa vaihtoehto. Siksi jokaisella perheellä on oikeus arvostaa omaa perhekulttuuriaan, olla siitä ylpeä ja luoda omat perinteensä.

Ehkä meidän pitäisi ottaa pari askelta taaksepäin, ja mietittävä, miten me saisimme "koko kylän" mukaan. Ainakin meidän on annettava kaikki tuki niille seuroille, toi-

mijoille ja yhteisöille, jotka tekevät hienoa työtä lasten ja nuorten parissa, ja omalla toiminnallaan edistävät yhteisöllisyyttä.

Haastan sinua tähän yhteistyöhön, joten ole yhteydessä.

Riitta Karjalainen
8-vuotiaan Waltterin äiti, Hannunniitun ja Nummenpakan koulujen johtokunnan, Halisten koulun vanhempainyhdistyksen, Maarian seurakuntaneuvoston ja Turun Vesaiset johtokunnan jäsen

KOHINOOR

**KULTA- JA KELLOLIIKE
SUOMINEN**

TURKU, Yliopistonkatu 24, ☎ 231 8358

**Meille on
helppo
tulla**

**Raunistulan
Apteekki**

P Ilmaiset parkkipaikat oven vieressä

♿ Invapaikka, pyörätuoliluiska ja automaattiovet

Avoinn: arkisin 9-19 ja lauantaisin 9-15

Satakunnantie 19, Turku
puh ja fax 020 740 4300
www.raunistulanapteekki.fi

Luova Tauko

Pidä Luova Tauko arjen keskellä

Turun Seudun Osuuspankin omistaja-jäsenille liput kesä- ja elokuussa Maarian pappilan pihalla esitettävään Ihmisen jälki -näytelmään etuhintaan 12 € (norm. 15 €). Kaksi lippua/omistaja-jäsen. Edun saat esittämällä omistaja-jäsentunnuksella varustetun OP-kortin. Lisätietoa edusta osoitteessa op.fi/turunseutu.

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

Turun Seudun OP

4.3. Villaseminaari
5.3. Talvimarkkinat
15.-16.4. Kevään sahaustapahtuma
17.4. Synnen ja Sannan risukurssi
[lisaetietoja www.lumoverkosto.fi](http://lisaetietoja.www.lumoverkosto.fi)

- Villataika -

Hannele Könkään, Merja Markkulan ja Papu Pirtolan villataidetta Koroisten LUMO-keskuksessa 5.3.-8.4.2011.
Näyttelyn avajaiset la 5.3.2011 klo 12, Koroistentie 2, Turku

ProN

TURUN ARAVUUSKESKUS
EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

**KOTI
HIRVEN-
SALOSTA**

Muuta meren lähelle, laatualueelle. Vuokraa tilava rivi- tai kerrostalokoti perheellesi, unohda lumityöt ja nauti.

TVT Asunnot Oy
Käsityöläiskatu 3, 20100 Turku
Vaihde (02) 330 000
Vuokraus (02) 262 4888
www.tvtasunnot.fi

Kettu liikennevaloissa – ja muita juttuja

Koroiset-lehden ilmestymisalue on kaupungin ja maaseudun välimaastoa, mikä on omiaan ihmisen ja luonnon kohtaamiselle. Villieläimiä kohtaa pihalla ja lenkipolulla, jokirannassa ja välillä kaduillakin.

Teemme syksyn lehteen juttua alueen villieläimistä ja tarvitsemme havaintojanne. Monella on tarinoita näistä kohtaamisista. Jaa ne kanssamme!

Lähetä havaintoja ja juttuja sähköpostilla luonto@koroinen.fi Ann-Christin Antell ja Hanna Nurmi.

www.maarianseurakunta.fi

MAARIAN KIRKKO**Messu sunnuntaisin klo 10**

su 13.2. klo 10 messu, Myllymäki, Niemi, av. Aaltonen
su 20.2. klo 10 messu, Ruskeepää, av. Palmunen
su 27.2. klo 10 messu, Rajamäki, Vuola, av. Loukiala
su 6.3. klo 18 konsertti. Seeli Toivio, sello ja Kalle Toivio, urut
su 6.3. klo 10 messu, Sirén, Niemi, av. Myllymäki
su 13.3. klo 10 messu, Palmunen, Rainio, av. Ruskeepää
su 27.3. klo 10 messu, Laurén, rovasti Matti Ahonen, Vuola av. Loukiala, Opistolaispäivät
su 3.4. klo 10 messu, Kokkola, Rainio, av. Palmunen
su 10.4. klo 10 messu, Ruskeepää, Vuola, av. Sirén
su 17.4. klo 10 palmusunnuntain messu, Rajamäki, Vuola av. Laurén
ma 18.4. klo 18 ahtisaarna ja ehtoollisen vietto, Palmunen, Haikka, av. Kokkola
ti 19.4. klo 18 ahtisaarna ja ehtoollisenvietto, Kokkola, Palmunen
ke 20.4. klo 18 ahtisaarna ja ehtoollisenvietto, Sirén, Myllymäki
to 21.4. klo 18 kiirastorstain ahtisaarna ja ehtoollisen vietto, Myllymäki, Vuola, av. Aaltonen
pe 22.4. klo 10 pitkäperjantain sanajumalanpalvelus, Aaltonen, Niemi, av. Rajamäki
su 24.4. klo 10 pääsiäispäivän messu, Laurén, Niemi, av. Ruskeepää
ma 25.4. klo 10 toisen pääsiäispäivän sanajumalanpalvelus, Rajamäki

PALLIVAHAN KIRKKO**Nuorten messu kuukauden ensimmäisenä perjantaina klo 18****Viikkomessu sunnuntaisin klo 11**

su 27.2. klo 17 Merimieskirkon Johannesmessu, Laurén

ti 8.3. klo 18.30 Raamatun naisia -runo- ja musiikkiesitys, rooleissa Marjatta Järvinen ja Iria Palo, tarjoilua.
pe 25.3. klo 18 sapattiatieria, emäntänä Pirjo Tiensuu, musiikissa Sari Anetjärvi, runoja Martta-Liisa Päivistö
su 27.3. klo 11 Japanin lähetyksen kevätjuhla
la 16.4. klo 14 pääsiäislampaan valmistus Olli Koskenniemmen johdolla
to 21.4. klo 18 hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus, Ruskeepää, Palmunen, Niemi
pe 22.4. klo 15 Jeesuksen kuolinhetken rukoushetki, Kokkola, Ruskeepää, Haikka
su 24.4. klo 11 pääsiäispäivän messu, Aaltone, Sirén
ma 25.4. klo 17 Johannesmessu, Vainionpää, Laurén

MAARIAN PAPPILA

Perhekerho tiistaisin tallissa klo 9–11

HALISTEN SEURAKUNTAKOTI

Kaakaopyhäkoulu joka kuukauden ensimmäinen keskiviikko
 Perhekerho perjantaisin klo 9.30–11

JAPANIN-LÄHETYSPIIRI ke 2.3. klo 18 Rauha Pasaselä, Tammispaltantie 9 E 38

YHTEISVASTUU-KAHVIKIOSKI avataan la 29.1. klo 11 Impivaarassa. Kioski avoinna joka päivä hiihtolomaviikolla 19.–27.2.2011

RUNOSMÄEN SRK-KOTI

ke 20.4. klo 12 perhemessu, Myllymäki

Lisää seurakunnan toiminnasta
www.maarianseurakunta.fi

Tervetuloa mukaan!

Turun kristillinen opisto

**Hae yhteishaussa
 28.2.–18.3.2011:**

**Lapsi- ja perhetyön
 perustutkinto**
 15.8.2011–toukokuu 2014

**Viittomakielisen
 ohjauksen perustutkinto**
 15.8.2011–toukokuu 2014

www.haenyt.fi

Hae suoraan:

Oikeustiede
 22.8.2011–27.4.2012

Yleinen teologia
 22.8.2011–27.4.2012

Psykologia ja kasvatustiede
 22.8.2011–27.4.2012

Kielet ja viestintä
 22.8.2011–27.4.2012

**Viittomakieli ja
 visuaalinen kommunikointi**
 22.8.2011–16.12.2011

Perusopetus
 15.8.2011–1.6.2012

10-luokat eli lisäopetus
 15.8.2011–1.6.2012

Hakulomakkeita saa opistolta tai opiston nettisivuilta

Turun kristillinen opisto
 Lustokatu 7, 20380 Turku
 puh. (02) 412 3500
info.tko@tk-opisto.fi
www.tk-opisto.fi

J.S Bachin Matteus-passion Mendelssohn-versio

9. maaliskuuta 2011 • 19:00 – 22:00
 Logomo, Köydenpunojankatu 14, Turku

Kun Felix Mendelssohn vuonna 1829 esitti ensimmäistä kertaa sataan vuoteen J. S. Bachin Matteuspassion, konsertti oli suuri kulttuuritapahtuma, josta yli tuhat berliiniläistä piti lähettää kotiin tilanpuutteen vuoksi. Passion Mendelssohn-version nuottimateriaali on saatettu hiljattain esityskuntoon ja julkaistu marraskuussa 2009.

Uuden ulottuvuuden passiolle Turussa antaa sen vieminen pois totutusta, sakraalista tilasta vanhaan konepajaan, Logomoon, joka esitystilana puhuttelee karulla olemuksellaan. Passion toteuttavat Chorus Cathedralis Aboensis, Maarian kamarikuoro, Turun NMKY:n kamarikuoro Adastra, Turun tuomiokirkon nuorisokuoro, Turun tuomiokirkon poikakuoro Chorus Cathedralis Juniorum (CCI) ja Turun filharmoninen orkesteri johtajanaan Pertti Pekkanen. Solisteina Pia Freund, Tiina Penttinen, Jyrki Korhonen, Heikki Rainio, Esa Ruuttunen ja Mati Turi.

Liput: Lippu.fi

Johannesmessu

su 27.2. klo 17

Pallivahan kirkossa, Paltankatu 2
 toteutetaan yhdessä Merimieskirkon kanssa.
 Seuraava Johannesmessu on su 27.3.
 Järj. Maarian seurakunta/
 evankelioimistyö

**

Sapattiatieria

pe 25.3.2011 klo 18

Pallivahan kirkolla Paltankatu 2
 Mukana Karmel-yhdistyksen uusi
 toiminnanjohtaja **Petri Kauhanen**.
Sari Anetjärvi laulaa ja kaikki yhdessä
 laulamme heprealaisia lauluja.

Liput 15 €. Ilmoittautumiset 11.3. mennessä

Pirkko Mesihää p. 044 040 2501
 tai Raili Kauhaniemi p. 040 590 5891.
 Järj. Maarian seurakunta /
 evankelioimistyö

**

Raamattuluentosarja

Matteuksen evankeliumista Raunistulan seurakuntatalolla
 jatkuu kerran kuukaudessa lauantaina klo 15

19.2. Antero Aaltonen: ”Herra, meidän on tässä hyvä olla”. Jeesus Galileassa ja lähiseuduilla (Mt. 13:53–18)

19.3. Lassi Rajamäki: ”Ei Ihmisen Poika tullut palvelta-vaksi vaan palvelemaan”. Kohti Jerusalemiä (Mt. 19–22)

23.4. ”Niin kuin salama leimahtaa idästä länteen”. Jeesus puhuu lopun ajoista (Mt. 23–25)

21.5. Kimmo Loukiala: ”Totisesti, tämä oli Jumalan Poika”. Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus (Mt. 26–28)

Järj. Maarian seurakunta

VALOKUVAKILPAILU**Kuvaa kulttuuria Koroisissa**

Kulttuuripääkaupunkihanke Koroinen – Turun syntysija järjestää lukuisia tapahtumia keväällä ja kesällä 2011. Lisäksi alueella toimii muitakin kulttuuripääkaupunkihankkeita, mm. Kerrottu ja koettu Turku, Flux Aura ja Saunalab Koroisten niemellä ja Aurajokirannassa.

Koroiset-lehti julkistaa valokuvakilpailun, jossa etsimme kuvia kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumista alueella.

Kilpailun raadin muodostavat Koroiset-lehden valokuvaaja **Dmitri Ovtchinnikov**, graafinen suunnittelija **Erkki Kiiski** ja toimituskunnan edustajana **Eija Leino**.

Kilpailuun voivat osallistua kaikki halukkaat enintään kolmella kuvalla, joiden tulee olla vähintään 1 Mt:n suuruisia.

Koroiset-lehdellä on oikeus julkaista kuvia.

Kuvat lähetetään sähköpostitse osoitteeseen valokuvakilpailu@koroinen.fi

Ensimmäinen palkinto 100 €

Toinen palkinto 50 €

Kolmas palkinto 30 €

Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys ry:n vuosikokous

Turun kristillisen opiston pienessä auditoriossa tiistaina 1.3.2011 klo 18.00 alkaen

Kokouskahvit tarjoaa Turun Tapetti ja Matto aulassa klo 17.30 alkaen. Kokouksen aluksi kuulemme sisustus- ja remonttitarvike-esittelyn.

Tervetuloa !

Yhteisvastuu-kahvikioski Impivaarassa!

**Hauskanpitoa,
 hiihtoa, pulkkamäki,
 kahvia, mehua, pullaa ja
 grillimakkaraita.**

Kioski avataan 29.1. klo 11

- Kioski avoinna la ja su alkaen kello 11.
- Hiihtoloman aikaan 19.2.–27.2. auki joka päivä.
- Laskiaissunnuntaina 6.3. hernerokkaa, samoin laskiaistiistaina, jolloin kioski on avoinna laskiaislukujen merkeissä, iltaan asti.
- Suksilainasta löytyy välineet isoille ja pienille.
- Hiihtomaa sijaitsee Impivaarassa Kurrapolun päässä. Markulantietä katsottuna urheiluhallien takana.
- Tulen pitämään kioskia auki ryhmille myös arkipäivinä sopimuksen mukaan puh. 040-5186625

Kysy myös Yhteisvastuu-pehmoheijastimia ja muita tuotteita! (Alueella on wc pienten urheilijoiden tarpeisiin.)

